

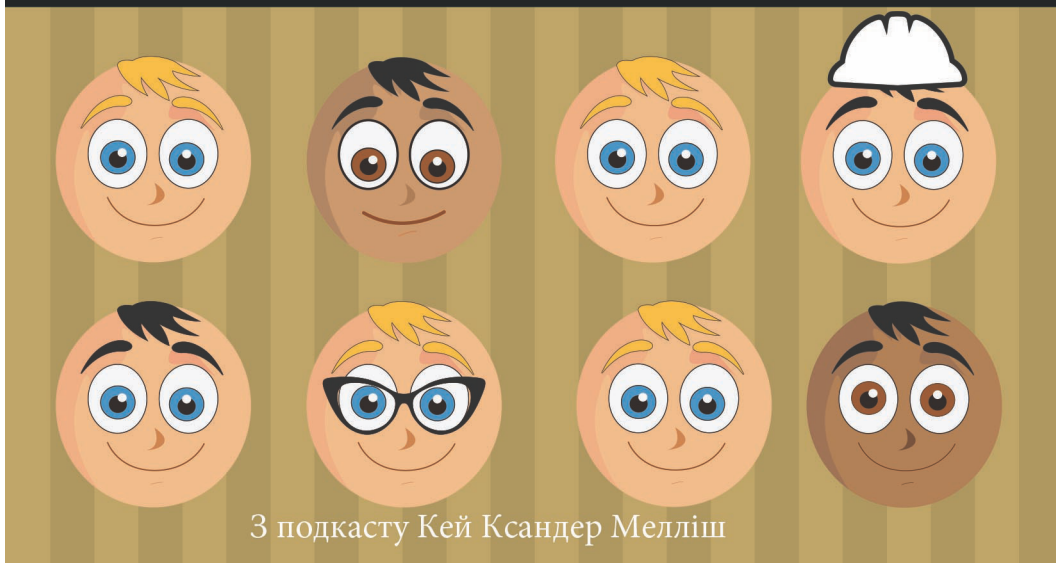
Як працювати в Данії

ПОШУК РОБОТИ В ДАНІЇ, УСПІХ У КАР'ЄРІ ТА ПОРУЗУМІННЯ З ДАНСЬКИМ НАЧАЛЬНИКОМ

Оновлене видання

3 нові
розділи:

- Менеджмент у Данії для іноземця
- Спільна робота у віртуальному світі
- Данія у порівнянні зі Швецією, Норвегією, Німеччиною

З подкасту Кей Ксандер Мелліш

Як працювати в Данії

**ПОШУК РОБОТИ В ДАНІЇ,
УСПІХ У КАР'ЄРІ ТА ПОРОЗУМІННЯ
З ДАНСЬКИМ НАЧАЛЬНИКОМ**

Кей Ксандер Мелліш

Зміст

Вступ. Гарні новини щодо роботи в Данії.....	8
Частина I. Отримання роботи	14
Розділ 1. Чому назви посад не такі важливі в Данії.....	15
Розділ 2. Правильний підхід до пошуку роботи на ринку праці Данії.	18
Визначте, що потрібно зробити, а потім зробіть це.....	19
Але якщо я зроблю помилку в роботі?.....	19
Розділ 3. Складіть резюме данською.....	24
Виділіть проекти, над якими ви працювали	24
Гірка пігулка	25
Підкресліть свою відкритість до данської культури	25
Оберіть фото, на якому ви виглядаєте доброзичливо.....	26
Прізвисько, з яким можуть впоратися данці	27
Уникайте дурних помилок редагування	27
Розділ 4. Ваш данський супровідний лист і профіль LinkedIn плюс два чарівних слова.....	28
Будьте лаконічними і поспілкуйтеся про Данію.....	28
Поспілкуйтеся з менеджером з найму, якщо можливо.....	29
Відшліфуйте ваш профіль LinkedIn, як діамант.....	30
Поділіться деталями щодо ваших попередніх робіт.....	30
Короткі оновлення допоможуть створити ваш бренд	31
Два чарівних слова	31
Розділ 5. Данська співбесіда на роботу.....	33
Подумайте про ваші успіхи та невдачі.....	33
Приходьте з підготовленими детальними розповідями	33
Багато-багато рукостискань	34
Уникайте ментальності жебрака.....	35
Тест особистості та довідка з поліції.....	35
Що одягнути на співбесіду?	36

Чи варто продовжувати спілкування після співбесіди?	36
Ви отримали роботу	36
Розділ 6. Чи варто вступати у профспілку? (різниця між профспілкою і A-kasse)	38
Зробіть так, щоб ваша профспілка працювала на вас.....	43
Розділ 7. Переваги роботи – ваш щоденний безкоштовний банан.....	44
Те, що отримує кожен.....	44
Медичне страхування в Данії.....	44
Гроші на відпустку по догляду за дитиною.....	45
Гарячий обід в компанії.....	45
Фруктовий план: ваш щоденний безкоштовний банан	46
Пенсія – державна та приватна	46
Чому мені потрібен приватний план медичного обслуговування?.....	47
Те, що отримують лише деякі.....	47
Службовий автомобіль може бути не вартим вашої уваги	48
Те, що (майже) ніхто не отримує.....	48
Робота вдома.....	49
Розділ 8. Нетворкінг: 5 корисних порад для встановлення ділових контактів у Данії.....	50
Отже, як побудувати мережу?.....	50
Пройдіть курс у вашій галузі	51
Не просіть про послуги; поділіться тим, що знаєте.....	51
Подбайте про вашу мережу в Данії.....	52
Коли данці не пам'ятають вашого імені	53
Поспілкуйтеся зі старшими людьми в кімнаті	54
Принесіть щось із собою на першу зустріч	54
Частина II. Життя на роботі	55
Розділ 9. Ваш перший робочий день	56
Привітання з новими колегами	56
Будьте ввічливими з адміністраторами.....	56

Йти з офісу – коли це робити, а коли ні	58
Розділ 10. Як зрозуміти вашого данського начальника.....	60
Таємна нарада за обідом	60
Коли ваш данський начальник розлючений	61
Коли ваш данський начальник щасливий	62
Розділ 11. Організація ділових зустрічей в Данії.....	64
Очікується, що ви кинете виклик керівнику	64
Чи мають данські зустрічі якусь мету?	65
Розділ 12. Що одягнути на роботу в Данії.....	66
Робочий одяг керівника для чоловіків і жінок	66
Високі підбори та химерні зачіски непрактичні	66
Витрачайте гроші на верхній одяг.....	67
Купуйте одяг, коли приїдете в Данію	67
Розділ 13. Чи варто вивчати данську мову?.....	68
Розмовляти данською може бути дуже складно	68
«Можна я вас штовхну?» та інші корисні фрази.....	68
Англійська як корпоративна мова	69
Данці, які мають труднощі з англійською	69
Вивчення данської мови надає вам більше можливостей для працевлаштування	70
.....	70
Місця для практики данської мови.....	70
Розділ 14. Секрети спілкування з данськими колегами	72
Важливо прийти на торт	72
«Приватні друзі»	73
Корпоративне пияцтво на вечірках	73
Обід з колегами	74
П'ятниця вранці – хліб, п'ятниця ввечері – бар	75
Не їжте останній шматок торта.....	75
Розділ 15. Датський гумор: сарказм, пиріг невдачі, та «великі рухи руками»	77

Данський гумор не завжди смішний	77
Для данців уїдливі сарказм є доказом інтелекту, впевненості та дотепності	78
Не робіть «великих рухів руками»	78
Розділ 16. Спільна робота онлайн.....	80
Фон важливіший за гардероб	80
Данська прямота посилюється	80
«Просто ні»	81
Прямота як форма елегантності.....	81
Не працюйте за розкладом інших людей.....	81
Розділ 17. Дні народження та подарунки на робочому місці в Данії.....	83
Принесіть торт на ваш день народження	83
Якщо клієнт пропонує вам подарунок	84
Подарунки колегам не потрібні	84
Розділ 18. Данська зарплата та податки.....	85
Розділ 19. Не працюйте, коли ви хворі та відчуваєте стрес.....	89
«Знемагання від стресу»	89
Коли ваш колега страждає від стресу.....	90
Розділ 20. Робота з сусідами Данії: Норвегія, Швеція, Німеччина тощо	91
Норвегія: бідна дитина, яка стала багатогою	91
Швеція: шокована датською прямоотою	92
Німеччина: важка історія, веселе сьогодніня.....	94
Структура та ієрархія	94
Розділ 21. Менеджмент у Данії: інструкція для іноземця	96
Завоювання довіри команди.....	96
Ніхто не любить зірок.....	97
«Керування через страх» в Данії не працює.....	97
Данці люблять робити свій внесок	97
Чекайте постійних запитань.....	98

Нові професійні виклики є мотиватором	98
Робочий час на противагу продуктивності	99
Розділ 22. Чи отримаю я коли-небудь підвищення? І як ефективно використати свій щорічний огляд	100
Розділ 23. Чи можу я зустрічатися зі своїм данським колегою?	103
Тримайте руки при собі в офісі.....	103
Закони романтики в Данії.....	103
Гарний спосіб познайомитися з кимось.....	104
Часто все починається з алкоголю.....	104
Як запросити колегу на побачення.....	104
Чи варто розповідати колегам про свій роман?	105
Розділ 24. Данське мистецтво відпочинку	106
Відпустка як право людини.....	106
Відпочинок – тема для коротких розмов	106
Стратегічне планування відпустки	107
Ризики роботи під час відпустки інших людей.....	108
Завершуйте робочий день вчасно	108
Про автора.....	109
Інші книги Кей Ксандер Мелліш	110
Наші волонтери-перекладачі.....	112

Вступ. Гарні новини щодо роботи в Данії

Якщо ви відчуваєте, що вам мало платять, у вас забагато викликів на робочому місці або ви стресуєте на поточному ринку праці, тоді у вас достатньо вагомих причин подумати над тим, щоб працювати в Данії.

В цій країні прийнятний графік роботи. Це дає вам можливість проводити більше часу з сім'єю або приділяти більше часу хобі та друзям.

Високотехнологічні індустрії Данії пропонують багато якісних проєктів, а також ресурси та обладнання, за допомогою яких ви зможете реалізувати ці проєкти. Заробітна плата також висока, хоча значна частина вашої заробітної плати піде на податки. Дороге житло, особливо в Архусі та в Копенгагені.

Відома данська система державного соціального забезпечення надає базову медичну допомогу, як тільки ви приїдете в країну. Коли ви проживете певний час у країні, ви також матимете право на безкоштовні курси підвищення кваліфікації або ступінь магістра.

Гарне місце для створення сім'ї

Якщо у вас є діти, ви зможете оцінити високий рівень системи початкової школи з мінімальним рівнем стресу, наголосом на розвиток емоційного інтелекту, а також практичного застосування отриманих знань для кращого засвоєння. Якщо ви лише плануєте створити сім'ю, вам та вашому партнеру запропонують оплачувальні відпустки тривалістю до одного року, розділені поміж вами обома, для того, щоб провести час із новонародженою дитиною. Коли цей рік закінчиться, ви зможете вибрати серед недорогих варіантів дитячого садочку, на які держава виплачує субсидії.

Гарний дитячий садок дає можливість данським жінкам працювати за межами дому та будувати свою кар'єру. Ще однією перевагою є вимога, що усі наймані працівники зобов'язані отримувати щонайменше п'ять повних тижнів відпустки на рік, окрім державних свят, а саме на Різдво та навесні.

Хто б не хотів працювати в Данії?

Складна погода, складна дружба

З певних причин, у Данії інколи виникають проблеми із залученням іноземців до данського ринку праці. Тут справді жахлива погода: в окремі роки дощова весна триває все літо. Якщо ви ніколи не носили пуховик та рукавиці там, де живете зараз, то, ймовірно, отримаєте такий шанс у Данії. З жовтня по березень данські ночі темні й довгі. Без захопливого хобі або гарного кола друзів іноземці можуть відчувати себе ізольованими та самотніми.

Завести друзів може бути досить складно. Данці цінують довготривалу дружбу, яку зав'язали ще в шкільні роки, і не завжди вміють будувати нові стосунки з новими людьми.

Податкова система

Податкова система Данії також відлякує деяких іноземців. Як правило, ви платите податки роками, не отримуючи з цього користі. На моєму вебсайті «Життя в Данії» я часто отримую запитання від іноземців, яких вразила зарплата на різних рівнях в Данії, стосовно того, скільки вони зможуть заощадити й привезти додому після кількох років роботи в Данії. Зазвичай небагато. Найвища ставка податку на прибуток, а саме, понад 50% – для високооплачуваних посад, і близько 30% для низькооплачуваних. (У Данії всі платять податок, навіть безробітні). Є також 25% податку на додану вартість (ПДВ) на більшість товарів, які ви купуєте, в тому числі на їжу. Візити до лікаря безкоштовні, але зазвичай, ваш лікар не призначає ліків. Витрати на стоматологічну допомогу дорослим дотуються лише частково. Як правило, вартість стоматологічних послуг досить висока. Іноді рахунки можуть бути більш болючими, ніж лікування. Транспортні послуги також дорогі. Місячний квиток на потяг або автобус може бути суттєвою статтею витрат у вашому бюджеті, залежно від відстані на роботу. Автомобілі та мотоцикли оподатковуються за ставкою 85% від закупівельної вартості та 150% для транспорту класу люкс. Паливо також обкладається високими податками.

Через державне соціальне забезпечення, Данія є дорогим місцем для проживання. Як жителі Данії, ви можете отримувати допомогу на покриття деяких статей витрат.

Головний біль від змін імміграційних правил

Данія постійно змінює правила та норми для нових резидентів. Зокрема, для іноземців з країн, які не входять до ЄС. Іммігранти зі США, Австралії, Китаю, Індії, Африки та Латинської Америки занурені в постійні зміни, такі як вимоги до вивчення мови, складання іспитів, до тривалості перебування перед отриманням постійного місця проживання. Жахлива правда полягає в тому, що високоосвічені іноземці є заручниками тривалої боротьби за імміграцію до Данії. Значна частина цієї боротьби зосереджена на менш освічених іммігрантах та їхніх можливостей стати активною частиною данського суспільства.

В міжнародних угодах неможливо вимагати більше від однієї групи, не вимагаючи більшого від іншої.

Люди, які приїхали працювати в Данію, відчують роздратування через систему, у якій ніколи не відомо, якими будуть завтрашні вимоги для того, щоб проживати в Данії. Навіть одруження з данцем не гарантує вам права залишитися у Данії.

Що говорять про це компанії?

Підприємства також страждають від постійних змін, особливо коли вони навчають талановитого працівника, а потім мають хвилюватися про закінчення терміну дії дозволу на проживання, тому що вони не дотримались нового правила. Але зрозумійте мене правильно – Данії дуже потрібні іноземні працівники.

Данія потребує високоосвічених ІТ-фахівців та інженерів технічної та фармацевтичної промисловості: данські університети просто не випускають достатньо спеціалістів, щоб задовільнити попит на них.

Для роботи з літніми людьми потрібні медичні працівники в заклади, де про людей похилого віку піклується система соціального забезпечення, а не їхні родичі.

Туристичний бізнес також потребує працівників. Зокрема, Данія дуже популярна серед китайських туристів, які виростили на оповіданнях Ганса Крістіана Андерсена.

Крім цього, працівники потрібні і в сільськогосподарській сфері, щоб допомогти виростити тисячі свиней для постачання по всьому світу данського бекону. Також потрібні працівники на збирання ароматної полуниці, вишні та яблука, які треба зібрати під час короткого сезону.

Суть у тому, що ви, як іноземний працівник, є надзвичайно важливою частиною економіки країни. Данії буде важко функціонувати без вас. Тож ласкаво просимо.

Передмова до українського видання

На початку 2022 року, незадовго до нападу російських військ на Україну, в Данії проживало 16 тисяч українців. На початку 2023 року їх було понад 42 000, 70% з яких молодше 40 років, і більшість із них – жінки.

Багато українських жінок, які тікають від насилля у своїй рідній країні, є високоосвіченими фахівцями з успішною кар'єрою, але їм не завжди легко знайти роботу в Данії.

Звичайно, незнання данської мови є проблемою, але крім цього, існують відмінності в культурі, особливо робочій культурі.

Українська робоча культура має тенденцію бути ієрархічною, з суворим начальником (як правило, чоловіком), який каже своїм працівникам що саме і як робити.

Культура праці в Данії є більш егалітарною, з меншою кількістю рівнів керування та меншою різницею в доходах між вищим начальством і працівниками початкового рівня. Деякі данські працівники, якщо вони технічні спеціалісти, насправді заробляють більше грошей, ніж їхні начальники.

Жінки та чоловіки перебувають у відносно рівних умовах, а данські жінки кидатимуть виклик і відкрито не погоджуватимуться зі своїми начальниками-чоловіками, які це приймають. Багатьох іноземців дивує, як данці розмовляють зі своїми начальниками. Також, данці не працюють понаднормово, якщо їм за це не платять.

На робочому місці в Данії працівники не чекають інструкцій. Вони повинні постійно впроваджувати інновації у своїй сфері знань. Це складно для всіх міжнародних працівників – як керівники можуть очікувати від вас інновацій, якщо ви не зовсім впевнені, чого вони хочуть або потребують? Особливо важко тим людям, які прибувають поспішно, або тим, хто, можливо, не дуже добре знає англійську. Але данці цього очікують.

Крім того, у данців є культурна особливість: вони чекають, поки люди попросять про допомогу, перш ніж запропонувати її. Коли їх попросили, вони раді

бути корисними. Данці розглядають свою допомогу, про яку їх не просили, як можливу образу чиєсь самостійності.

Наостанок, данці схильні проводити різку межу між робочим і особистим життям, через що вони можуть виглядати холодними для людей із такої експресивної, емоційної культури, як Україна. Данці не холодні, але вони часто зберігають дружні стосунки з дитинства і не завжди готові заводити нових друзів у дорослому віці. Колеги, зазвичай, не спілкуються поза робочим місцем і не обговорюють дуже особисті справи на роботі.

«Висококваліфіковані, але невпевнені»

Ця книга спочатку була опублікована англійською мовою наприкінці 2022 року та призначалася для людей з усього світу, які приїжджають працювати до Данії. На початку 2023 року я вирішила перекласти книгу на українську мову, і кілька перекладачів-волонтерів запропонували допомогу. Я їм надзвичайно вдячна.

Один місцевий лідер української громади розповів мені, що багато українців, які нещодавно прибули до Данії, є «висококваліфікованими, але їм бракує впевненості». Звичайно, дуже важко бути впевненим, коли ти так далеко від дому і все навколо іноземною мовою, яку, як відомо, важко вивчити.

Я сподіваюся, що інформація в цій книзі додасть вам трохи більше впевненості у вашій цінності на данському ринку праці.

Кей Ксандер Мелліш, Копенгаген, лютий 2023

Частина I. Отримання роботи

Розділ 1. Чому назви посад не такі важливі в Данії

Коли я проводжу презентації для іноземців, які приїхали працювати в Данію, зазвичай я прошу лише декілька простих речей – екран, пульт дистанційного керування для проєктора та склянку води.

На нещодавній презентації мені надали все, крім води. Коли я приїхала, то познайомилась з кількома співробітниками данської компанії і потиснула руку Метте, Сорену, та Миколі. Тож я люб'язно попросила одного з них принести мені склянку води. Микола посміхнувся, пішов та приніс мені склянку води. Лише після того, як презентація закінчилася, я зайшла на LinkedIn та дізналась, що Микола – це віце-президент європейської компанії з більш ніж 650 працівниками, а його річна зарплата становить близько трьох мільйонів крон на рік. Микола ніколи не наголошував мені про свою посаду. Це не заведено робити в Данії.

Пристрасть до рівності

Одне з найважливіших слів у данській мові це *ligestilling* – рівність. Віра в те, що всі (данці) рівні. Ця рівність пронизує всі їхні стосунки та вчинки.

Це одна з причин, чому обслуговування клієнтів в Данії досить часто таке погане – тут відсутня традиція служити один одному. Ви можете зануритись глибше в історію Данії, щоб знайти причину цієї пристрасті до рівності, в якій, мабуть, є певний зв'язок з необхідністю співпраці фермерів та рибалок, щоб витримати темні скандинавські зими.

Модні назви посад не відповідають цій пристрасті до рівності. Вони припускають, що ви вважаєте себе кращим за когось іншого. Неважливо, скільки Ви доклали сил, щоб дійти до вершини, але хизування своєю посадою є моветоном. *Janteloven* («закон Jante») – це неофіційний, але всюди присутній данський кодекс, який забороняє хизування будь-яким статусом.

На дверях офісів немає жодних табличок

Якщо у вас висока посада, вважається поганим тоном демонструвати це. Наприклад, двері офісних кабінетів в Данії здебільшого мають надпис лише ім'я людини, а не її посаду. Коли ви представляєте себе одній людині або аудиторії з 500 людей, ви називаєте лише свої ініціали, бажано лише своє ім'я. (Як і зробив Микола).

Взагалі, вважається смішним хизуватися та показувати всім, що ви начальник. Коли ви заходите в приміщення, заповнене данцями, майже неможливо визначити, хто тут начальник. Всі однаково одягнені, поведуться майже однаково, і ніхто не проявляє особливої уваги до начальника.

Це може бути проблемою, якщо ви шукаєте роботу або займаєтеся продажами та повинні з'ясувати, хто в кімнаті має владу прийняття рішення.

Лише ім'я

Данці вважають посади пихатими. Навіть хірурги та професори використовують лише свої імена в усних розмовах або неформальному письмовому спілкуванні.

Але відсутність посад може спантеличувати іноземців, які ведуть бізнес з данцями. Багато людей, особливо з ієрархічною культурою ведення бізнесу, хочуть мати справу з собі рівними та схожим статусом.

В той час як топ-менеджери підписують електронний лист лише своїми іменами – тому що саме це вважається в Данії хорошими манерами – люди з інших країн можуть припустити, що вони розмовляють із секретарем або стажером.

Данець та конкурентний світ

Для данця хизування посадою – все одно, що одягнути діловий костюм на вечірку. Посади здаються штучними та викликають у них відчуття дискомфорту. Коли люди з інших культур пишуться своїми посадами (німці в цьому спеціалісти), данці вважають це нудним і поганим тоном.

Правда в тому, що данці не завжди розуміють, яким є конкурентний світ за межами Данії. У США, Індії та Китаї існує конкуренція, щоб отримати навчання в «найкращій» школі. Ця конкуренція є жорсткою та починається з дитинства. «Хороша» початкова школа може знадобитися для того, щоб отримати доступ до «хорошої» середньої школи, яка може підготувати вас до «хорошого» університету.

Якщо ви перевершите всіх інших у трьох закладах освіти, ви можете мати шанс отримати «хорошу» роботу в «хорошій» компанії, а потім працювати для отримання високої посади.

Ця висока посада означає, що ваша наполеглива праця окупилася. Це означає, що ви виграли.

Маючи можливість зростати у державі загального добробуту з великою безпекою, данцям важко зрозуміти, як важливо «виграти цю битву» і як далеко та швидко можна впасти, якщо програти її.

Створення мережі контактів більш важливе, ніж хизування

У Данії набагато рідше захоплюються «найкращими» початковими школами або «найкращими» середніми школами. В країні лише декілька університетів, кожен з яких є «топовим» у своїй галузі.

В освітній системі Данії увага зосереджена на груповій роботі, а не на індивідуальній досконалості. Успішні студенти зосереджуються на створенні своєї мережі контактів, яка їм знадобиться, щоб отримати студентську роботу та стажування у своїх сферах – не ворогуючи з оточенням і не показуючи, що вони розумніші за інших.

Данці, які мають «найрозумніший» тип особистості, часто залишають Данію. Я знаю кількох данців, які зараз ведуть успішний бізнес у США.

Спілкуйтеся про команди, проєкти, клієнтів і цілі

У будь-якому випадку данці, які ведуть бізнес у Данії, не починають розмову з потенційним новим контактом, запитуючи про його посади. Вони спілкуються про команди, проєкти, клієнтів, цілі тощо, можливо, про попередні компанії, в яких вони працювали. Якщо згадується посада, це трапляється лише наприкінці розмови.

Відверто кажучи, рівна структура управління в данських компаніях означає, що чиясь посада не завжди відображає рівень влади людини для того, щоб приймати остаточне рішення.

А також те, попросять їх чи ні принести приїжджому американцю склянку води.

Розділ 2. Правильний підхід до пошуку роботи на ринку праці Данії.

Компанії в Данії мають рівну структуру. Це означає, що ви навряд чи знайдете посаду, на якій керівник скаже вам, що зробити, ви це зробите, потім керівник скаже вам зробити щось інше, і ви це теж зробите.

У Данії керівник більше нагадує тренера або лідера команди. Він або вона отримує владу не від посади чи титулу, а завдяки здатності згуртувати людей у команди заради найкращих результатів.

Данські компанії шукають людей, здатних проявляти ініціативу та розв'язувати проблеми, без вказівок, що робити на кожному етапі.

А оскільки Данія – маленька країна без великого резерву робочої сили, вам потрібно буде бути гнучким на роботі. Готовим приймати виклики, які можуть бути не тими, для яких вас найняли.

Не кажіть: «Це не моя робота».

На робочому місці в Данії ви повинні бути готові взятися за будь-яке завдання, необхідне для користі компанії або клієнта, навіть якщо воно не входить до ваших посадових обов'язків.

Наприклад, ваша робоча команда часто снідає разом у п'ятницю вранці, а потім по черзі прибирає тарілки та залишки їжі зі столу. Ви побачите, що ваш керівник також у списку відповідальних за прибирання. Інколи генеральний директор також є у цьому списку, якщо він приєднався до вас за сніданком. Якщо казати вашим данським колегам «це не моя робота», тому що ви не прибиральниця, ви не зможете побудувати дружніх стосунків на робочому місці.

Загалом, данці не дивляться зверхньо на прибиральниць або інший допоміжний персонал. Багато данців, які зараз є керівниками або високооплачуваними спеціалістами, працювали прибиральниками, коли були підлітками або студентами. Данці часто починають працювати приблизно в 13 років, щоб заробити кишенькові гроші на новинки моди та розваги. Це стосується навіть дітей із заможних сімей; їхні

батьки хочуть, щоб вони з раннього дитинства пізнавали світ бізнесу. Якщо ви будете зверхньо ставитися до прибиральниці або допоміжного персоналу на кухні, ваші данські колеги будуть дуже розлючені. У Данії важлива рівність. Усі в команді вважаються цінними, хоча деяким явно платять набагато більше, ніж іншим.

Визначте, що потрібно зробити, а потім зробіть це

Ще один важливий аспект данської робочої культури – ініціатива та готовність робити помилки.

Це може бути складно, якщо ви звикли до української культури праці, з грозним начальником, який точно скаже вам, що і коли робити й суворо покарає, якщо ви зробите щось не так.

Данські керівники відрізняються – вони дають пропозиції, а не накази, і хочуть, щоб ви впроваджували інновації та пропонували нові ідеї на основі вашого досвіду та знань.

У Данії не можна просто сидіти й чекати, поки ваш начальник скаже вам, що робити. Ваш керівник хоче, щоб ви зрозуміли, що потрібно зробити, а потім зробили це.

Пам'ятайте про це, коли починаєте шукати роботу. Якщо ви хочете отримати роботу в Данії, вам потрібно показати, що ви розумієте потреби компанії та можете запропонувати нові підходи, щоб допомогти компанії задовольнити ці потреби.

Ви маєте бути готові продукувати свої ідеї та ентузіазм, діяти так, ніби ви не просто шукаєте роботу, а приймаєте особистий професійний виклик.

Але якщо я зроблю помилку в роботі?

Данські начальники не так охоче карають, як українські; думка про те, що людина може бути покарана, не відповідає їх ідеалу рівності.

Якщо ви робите помилку під час роботи, можливо, ви купили не той продукт або зробили неправильний розрахунок, який вплине на ваш проект. Данський спосіб полягає в тому, щоб якнайшвидше це визнати та негайно почати виправляти будь-які проблеми.

Краще найшвидше піти до свого керівника і сказати йому/їй, що ви помилилися. За це вас не звільнять. Вас можуть звільнити через брехню, спроби приховати це або, що ще гірше, звинуватити когось іншого.

Така поведінка руйнує довіру, яка дуже важлива як у бізнесі, так і в житті данців. Ви отримуєте довіру автоматично, але якщо ви втратите чийсь довіру, повернути її буде дуже важко.

Прямолінійність, чесність і прозорість є ключовими словами, коли ви ведете бізнес або працюєте у Данії.

Як мені дістатися з України до Данії?

Багато данських компаній розміщують оголошення про вакансії в інтернеті англійською мовою. Ви можете подати заявку безпосередньо на сайті з будь-якого місця проживання.

Крім того, деякі данські компанії мають філії чи дочірні компанії в Україні. Робота в одній із цих філій є чудовим першим кроком до майбутнього переїзду до Данії.

Не обов'язково розмовляти данською мовою, коли ви починаєте працювати на данському ринку праці, хоча це важливо, якщо ви справді хочете переїхати до Данії.

Деякі вакансії, такі як обслуговування в барах і ресторанах, також прийнятні з наймання людей, які не розмовляють данською мовою. Так само як і в магазини, які орієнтовані на молодшу цільову аудиторію. Не соромтеся починати з такої роботи або роботи прибиральниці. Данці поважають будь-яку роботу, особливо якщо ви паралельно вивчаєте данську мову.

Громадяни Північних країн та ЄС

Вашою наступною перешкодою буде процес отримання дозволу на роботу, який залежить від вашого громадянства.

Громадяни скандинавських країн – Норвегії, Швеції, Фінляндії та Ісландії – можуть жити і працювати в Данії в будь-який час та без додаткових заморочок з дозволами. Їм навіть не потрібен паспорт для в'їзду в країну.

Громадяни ЄС можуть просто переїхати до Данії та почати працювати, хоча їм потрібно буде подати документи для отримання дозволу на проживання через три місяці. Громадяни ЄС також можуть проживати в Данії до шести місяців під час пошуку роботи.

Заявник, який не входить до Скандинавії та не входить до ЄС

Складна частина настає, якщо ви не є громадянином Північної Європи та не є громадянином ЄС. Можливо, ви громадянин України, Росії, Індії, Китаю, США, Канади або Австралії. У цьому випадку вам знадобиться дозвіл на роботу в Данії, який не завжди легко отримати. У більшості випадків компаніям доведеться вас спонсорувати та допомагати.

Це спонсорство трохи легше, якщо ваша спеціальність / посада знаходиться в «позитивному списку», тобто списку працівників, чий досвід потрібен у Данії. Позитивний список оновлюється кожні шість місяців. Виконайте пошук за запитом «позитивний список Данія», щоб знайти актуальну версію.

Крім того, високооплачувані роботи наразі є «прискореними» в данській програмі робочих віз, яка розроблена з метою допомогти Данії залучати найкращих фахівців з усього світу.

В інших випадках імміграційна служба Данії SIRI проведе вас і вашого потенційного роботодавця крізь спрощений процес, для отримання вами необхідних дозволів.

Великі данські компанії, як правило, мають більше людей у штаті, які звикли мати справу з системою дозволів на роботу і мають контактну особу в SIRI, яка керує процесом затвердження.

Якщо ви вирішите залишитися в Данії, отримати перше схвалення, маючи підтримку і вплив зацікавленої компанії-роботодавця, часто може бути легшим, ніж отримати наступні погодження для отримання дозволу.

Як дізнатися, до яких компаній звернутися?

Ваш перший крок, щоб дізнатися про будь-яку сферу в Данії – профспілка в цій галузі. Ви можете дізнатися більше про профспілки в розділі «Чи варто вступати в профспілку?»

Пошукайте в інтернеті та дізнайтеся, яка профспілка в Данії займається саме вашою сферою діяльності. Данське слово fagforening перекладається як «спілка». Спілка відрізняється від A-kasse. Ними часто керує одна група людей.

Якщо ви вже в Данії як студент, вам не потрібна A-kasse, доки ви не знайдете роботу в країні.

Якщо вам потрібно підтвердити професійну кваліфікацію з вашої країни, профспілка може підказати вам, як це зробити.

Читання датської преси

Ваш другий крок – спеціалізована преса в вашій сфері діяльності. Наприклад, у сфері ІТ це ComputerWorld.dk; для інженерів це ING.dk; для галузі наук про життя – Medwatch.com. Якщо ви займаєтеся рекламою, зверніть увагу на Bureaubiz.dk.

Більшість видань друкується данською мовою, але Google Translate допоможе. Подивіться, які компанії працюють у вашій сфері, у яких все добре, а які звільняють людей. Не забувайте про стартапи, які часто досить відкриті для залучення новачків у свої проекти.

Дізнайтеся, чи є певні навички у вашій галузі, які потрібні данським компаніям, і зосередьтеся на цих навичках, коли будете рекламувати себе.

Згадайте попередні проекти, які можуть продемонструвати ваші найцінніші навички.

Данців завжди більше вражають проекти та результати, ніж диплом та сертифікати.

Продемонструйте ваш досвід у соціальних мережах

Слідкуйте за галузевою пресою та компаніями, на які ви орієнтуєтесь, у соціальних мережах, зокрема LinkedIn і Facebook. Коли ви бачите тему, про яку щось знаєте, опублікуйте розумний, насичений інформацією коментар під вашим справжнім ім'ям.

Таким чином, ваше ім'я буде представлено людям у вашій галузі, які можуть бути зацікавлені найняти такого фахівця, як ви. Робіть це регулярно, щоб почати набирати оберти.

Коментування англійською – це добре, навіть якщо оригінальний допис написаний данською, але це має бути дуже гарна англійська.

Коли я пишу данською мовою, я завжди вирізаю та вставляю текст у документ Microsoft Word, щоб перевірити наявність серйозних орфографічних і граматичних помилок. Ви можете спробувати цей же спосіб для англійської мови. Безкоштовний додаток Grammarly також може допомогти вам.

Персоналізуйте ваш запит на дружбу

Якщо хтось відповість на ваш коментар, подякуйте цій людині та додайте додаткову інформацію, якщо зможете, а потім надішліть їй запит на дружбу у LinkedIn. Краще написати персоналізований запит, наприклад, звідки ви знаєте його/її ім'я та яку цінність ви можете запропонувати, якщо він/вона прийме ваш запит.

Ніколи не надсилайте стандартизованих запитів на дружбу. Я отримую десятки таких щодня, деякі з них – від людей із дальніх країн, які не мають чіткої причини спілкуватися зі мною, і просто видаляю їх.

Ваша мета – розширити коло знайомих та друзів (створити мережу контактів)

Мета полягає в тому, щоб створити мережу контактів та себе як власний бренд у вашій галузі. Дані потрібні люди з вашим досвідом. Вам потрібно показати, що ви можете запропонувати. ще до того, як приїдете в Данію

Розділ 3. Складіть резюме данською

Я подавала заявки на роботу у Данії та була прийнята на роботу. Я також наймала людей на роботу та відбирала їх за заявками.

Правда у тому, що дійсно невесело опинитися по обидва боки. З боку заявника ви можете почуватися жебраком, який просить, щоб хтось визнав та нагородив ваш талант. Це впливає на вашу впевненість у собі, особливо під час довгого процесу найму на роботу, який є поширеним у Данії навіть для данців.

З боку наймача ви стикаєтеся з величезною кількістю заявок, в більшості випадків від людей, які нічого не знають про компанію та її роботу і надсилають стандартні листи або резюме, які не розкривають того, чому саме вони підходять на цю роботу.

Наприклад, коли я наймала на посаду редактора у фінансову компанію в Копенгагені, я отримала лист бездоганною англійською від жінки, яка була оформлювачем вітрин в ІКЕА. Вона розміщувала разом дивани та подушки, щоб створити імітацію вишуканої та домашньої атмосфери віталень. Це благородна справа, але вона не мала абсолютно нічого спільного з роботою, яку ми рекламували, і не дала жодних вказівок на те, як будуть втілюватися її навички.

Виділіть проекти, над якими ви працювали

Отже, та заявка була відхилена. Те ж саме трапиться з вашою, якщо ви не витратите час на пояснення, чому ви підходите в конкретну компанію і на цю конкретну посаду. Переглядати ваше резюме і думати, яким чином ви підходите на запропоновану посаду не є обов'язком роботодавця. Вашим завданням є показати, чому ви підходите на дану посаду і як ви відразу можете почати робити свій внесок.

Ось чому я рекомендую мати данське резюме, в якому висвітлено проекти, над якими ви працювали, і як ваш внесок у ті проекти відповідає роботі, яку ви хочете отримати.

Наприклад, моя знайома, яка подавалася на адміністративну роботу, мала освіту з елизаветинської літератури, проте вона також присвятила декілька років волонтерству – була організатором заходів у школі свого сина.

Незважаючи на те, що ця діяльність була неоплачуваною, її друга роль більше відповідала роботі, яку вона хотіла, оскільки включала у себе планування, бюджети, роботу із постачальниками та співпрацю з зацікавленими сторонами. Я запропонувала їй розповісти в резюме більш детально про її досвід у цій організації.

Гірка пігулка

Якщо ви не високопосадовець зі складною кар'єрою, ваше данське резюме не має займати більше однієї чи двох сторінок. Найбільш важлива інформація повинна бути на першій сторінці, де перевантажений менеджер з найму може легко її знайти. Особисто я рідко дочитую кінець першої сторінки, особливо коли претенденти на офісну роботу на останніх сторінках вдаються в деталі про ресторанну роботу та їх кар'єру нянь десятиліття тому.

Дотримання лаконічності означає, що вам потрібно вирішити, на яких аспектах вашого досвіду слід акцентувати увагу. Вам доведеться проковтнути гірку пігулку, оскільки речі, якими ви найбільше пишаєтеся, можуть не цікавити данських роботодавців.

Звання, оцінки та результати екзаменів (якщо тільки вони не вимагаються роботою, наприклад, бухгалтери, архітектори та інженери) не є золотим квитком до працевлаштування у Данії, навіть якщо ви відвідували чудову школу.

Ось чому так важливо чітко пояснити, що ви робили на кожній зі своїх робіт, і як ви можете робити те ж саме і навіть більше для вашого нового роботодавця. Більшість данських роботодавців шукають того, хто «підключився і працює» – когось, хто може приступити до роботи з першого дня і бути добре пристосованим до соціальної комунікації в команді.

Підкресліть свою відкритість до данської культури

Соціальна адаптація – ще одна річ, яка турбує данських роботодавців при прийомі на роботу іноземців. Наскільки їм потрібні знання іноземців (зокрема, у технічних галузях), настільки ж вони хочуть бачити їх культурну розслабленість та

відкритість, адже більшість данців виросли у монокультурі, де присутній виключно данський спосіб ведення справ, і їх хвилює те, що ви можете не знати, що це означає.

Не помиліться: якщо перед ними стоятиме вибір між відмінним, технічно підкованим працівником, який не вписуватиметься у команду, і менш обдарованим найманцем, який вписуватиметься у команду, данські менеджери з найму оберуть другого кандидата. Командна та групова робота є надзвичайно важливою для данського суспільства. Якщо ви не данець, вам не потрібно вдавати його із себе, проте ваша відкритість до данської культури і данського способу ведення справ буде балом на вашу користь.

Наприклад, вкажіть, наскільки далеко ви просунулися у вивченні данської мови, або те, що ви вивчаєте данську онлайн за допомогою програми типу Duolingo. Якщо ви прожили у Данії деякий час і були залучені до спортивних клубів (наприклад, клубу бігунів) чи громадських заходів (скажімо, батьківські збори у садку вашої дитини), також вкажіть ці деталі.

Якщо ж ви зовсім новачок в Данії, будьте готові поспілкуватися про те, чому ви хочете працювати саме в Данії, а не в будь-якому іншому місці земної кулі. Не завадить трішки гумору: данці знають, що у них жахлива погода і те, що ви, можливо, побачите менше сонячних днів у році, якщо ви родом будь-звідки, окрім Великої Британії.

Оберіть фото, на якому ви виглядаєте доброзичливо

Данське резюме, зазвичай, містить фотографію, хоча це не є обов'язковою вимогою. Я помітила, що люди з культур, у яких робота пов'язана з серйозною справою, схильні обирати фото, де вони похмурі, неусміхнені та одягнені у найбільш формальний одяг, наче це фото на паспорт.

Це неправильний підхід в Данії. Ваше фото у данському резюме – яке також може бути й фото у LinkedIn – має відображати вашу легку посмішку, наче ви сприймаєте себе не надто серйозно. В Данії поважають цю рису. Вам слід виглядати людиною, з якою хотілося б розділити перерву на каву.

Інвестуйте в гарне фото. В наш час, коли майже кожен має смартфон, немає виправдання для погано освітленого чи розмитого фото, або такого, на якому ви у

весільному вбранні. Найміть професіонала, якщо можете собі це дозволити, або організуйте швидкий «модельний сеанс» у сонячний день з другом у ролі фотографа.

Крім того, ви можете вибрати фото на роботі – геодезист на будівництві в касці або медсестра у лікарні.

Прізвисько, з яким можуть впоратися данці

Ваше ім'я – це ваша гордість; воно відображає ваші ідентичність та культуру. Є висока ймовірність того, що данці не знатимуть, як його вимовляти.

Чудова функція на LinkedIn дозволяє зробити короткий запис, який демонструє правильну вимову вашого імені.

Як альтернатива, розгляньте варіант з використанням ваших ініціалів, знайшовши данський еквівалент до вашого імені (Стефан замість Степан), або придумайте прізвисько, з яким данці зможуть впоратися.

Особливо корисно мати коротке та вимовне ім'я при дзвінках по телефону. Наприклад, моя порада для кандидата на роботу із Литви на ім'я *Овідіус* полягала у тому, щоб по телефону він представлявся *Ове*. *Ове* має додаткову перевагу в тому, що це справжнє данське ім'я, хоча й старомодне. Деякі носії китайської мови, які приїжджають у Данію, обирають данське прізвисько на час перебування тут, так само, як і жителі Заходу обирають китайські імена, коли ведуть бізнес у Китаї.

Вам не обов'язково це робити, хоча данське ім'я, як-от *Метте* чи *Магнус* у середині імені та прізвища, яке явно вказує на азіата чи африканця, приверне увагу.

У будь-якому випадку, якщо ви трохи допомогли данцям вимовляти своє ім'я, ви позбулися однієї невеликої перешкоди у вашому просуванні на данському ринку праці.

Уникайте дурних помилок редагування

Зрозуміло й без слів, що ваше резюме повинно бути бездоганною англійською. Ви ж хочете, щоб ваш роботодавець сфокусувався на ваших навичках, а не на тому, що ви написали назву університету з маленької літери або поставили три загадкові коми у рядку (,,). Я бачила обидві помилки і багато-багато інших у резюме розчарованих шукачів роботи.

Попросіть професіонала перевірити ваше резюме, перш ніж відправити його. На онлайн-сервісах, таких як [Fiverr.com](https://www.fiverr.com) та [Upwork.com](https://www.upwork.com), є багато людей, готових зробити це за відносно невелику суму.

Розділ 4. Ваш данський супровідний лист і профіль LinkedIn плюс два чарівних слова

У часи онлайн-заявок, спілкування віч-на-віч та профілів у LinkedIn, данський супровідний лист є трохи втраченим мистецтвом.

Можливо, ваш майбутній роботодавець знайде вас за допомогою одного з цих каналів, перш ніж він навіть прочитає листа, який представляє вас. Проте його все одно варто написати, оскільки це шанс зазначити досвід з вашого резюме у контексті роботи, яку вам пропонують.

Наприклад, я зустріла жінку, яка всю свою кар'єру присвятила індустрії мережевої інфраструктури і справді хотіла спробувати щось інше. Хоча у її резюме зазначалася одна робота у мережевій інфраструктурі за іншою, її супровідний лист відіграв важливу роль, оскільки у ньому вона пояснила, чому подається на роботу в іншій сфері та як її досвід може бути корисним.

Хороший супровідний лист є особливо корисним, якщо ви нещодавно приїхали в Данію, нещодавно закінчили навчання або подаєте заявку на роботу, яка не відповідає тому, що ви вже робили. Також він є гарним простором для пояснення, як конкретно ваші освіта та досвід підходять для цієї роботи.

Будьте лаконічними і поспілкуйтеся про Данію

Ваш лист повинен бути коротким, прямим, без граматичних та орфографічних помилок. Бездоганний супровідний лист дає вам шанс показати те, що ви дбаєте про ретельність і якість. В Данії пишаються обома цими рисами.

Трьох коротких абзаців має бути достатньо, аби розповісти, хто ви і чому ви хочете отримати *саме цю* роботу у *цій* компанії.

Якщо ви нещодавно прибули у Данію, можете використати свій супровідний лист, щоб пояснити, чому ви обрали цю країну серед інших. Данці люблять свою країну і пишаються нею; звичайно, не завадить зазначити, що вона вам також подобається і ви не та людина, яка влаштовується на роботу будь-де, де пропонують

кращу заробітну плату. Якщо ви бажаєте переїхати в Данію заради роботи, скажіть про це.

Традиційний стиль данського листа позбавлений нудного початку на зразок: «Шановний/Шановна». Натомість зверху у ньому є тема і він трохи схожий на електронний лист. Ви можете використати це на свою користь. Рядок *«Досвідчений копірайтер соціальних мереж із перевіреном високим коефіцієнтом переходів»*, безумовно, є більш привабливим початком листа, ніж старомодне «Тому, кого це може стосуватися».

Поспілкуйтеся з менеджером з найму, якщо можливо

Давайте повернемося на хвилину назад. Як я зазначала, супровідний лист, можливо, не є вашою першою взаємодією із роботодавцем.

Багато данських оголошень про роботу містять номер телефону менеджера з найму, який часто є саме тією людиною, з якою ви будете працювати, якщо отримаєте роботу.

У вас є можливість зателефонувати, представитись і задати розумне питання стосовно роботи. Так, розумне питання – нічого із того, що вже зазначено в описі про роботу чи щось, що ви можете знайти на сайті компанії.

Будь ласка, знайдіть тихе приміщення, де ваш майбутній роботодавець зможе почути, що ви кажете. Я зустрічала людей, які дзвонили мені з залізничних станцій, де потяги проносяться повз, або з кав'ярень, де на фоні грали останні хіти Beyoncé.

Зверніться до менеджера з найму такими словами: «Це (ваше ім'я). Я розумію, що ви менеджер з найму на (назва посади), і я зацікавлений (-а), проте у мене виникло кілька питань. Чи можемо ми обговорити це зараз?»

Припустимо, менеджер з найму не посеред прийому свого обіду чи не прямує на зустріч, тоді ви можете зайняти 5-10 хвилин його часу, щоб задати кілька питань стосовно посади, наприклад, робочої структури, потреби в поїздках чи управлінські функції.

Будь ласка, запитуйте про речі, які стосуються поточної роботи, а не про те, чи можете ви звільнитися швидше по п'ятницях, тому що граєте в теніс, або чи добре, що ви вже маєте сплановану відпустку у найбільш зайнятий сезон компанії.

Якщо відповіді (та начальник) вам подобаються, ви можете посилатися на вашу розмову у першому параграфі супровідного листа. Але переконайтеся, що ваш начальник пам'ятає цю розмову. Я рекомендую надсилати вашу заявку в межах 24 годин після розмови з менеджером з найму.

Відшліфуйте ваш профіль LinkedIn, як діамант

Крім супровідного листа та перед контактом із менеджером з найму, вам слід мати профіль у LinkedIn. Що стосується соціальних мереж, данці користуються Instagram та Facebook для спілкування, байдужі до Twitter, але вони люблять LinkedIn.

Кожен, хто серйозно зацікавлений у веденні бізнесу та пошуку роботи в Данії, повинен відшліфувати свій профіль у LinkedIn, як діамант.

Відмінна фотографія бізнес-профілю є обов'язковою. Ваш «заголовок» – заголовок посади, який знаходиться одразу під вашим іменем – має містити пошукові слова, які рекрутери вводять, коли шукають такого фахівця, як ви. Чим конкретніше, тим краще.

Мене дуже дратує, коли я бачу «інженер» у заголовку. Ні, ви не просто інженер, ви *Інженер у сфері екології з очищення стічних вод*.

З іншого боку, не накидайте багато заголовків незв'язної роботи:
Копірайтер/Маркетолог/SEO експерт/Відеооператор/Пілот дрона/Танцюрист танго/Кухар.

Це створює враження, ніби ви зробите все заради грошей, але не дуже сильні в будь-якій конкретній сфері та навичках.

Поділіться деталями щодо ваших попередніх робіт

Що стосується вашої попередньої роботи, не просто вкажіть свою посаду та дати роботи. Розкажіть детальніше про проекти, продукти, матеріали та команди, з якими ви працювали. Розкажіть невеличку історію про ваш період на роботі та що ви там вивчали. Ваш профіль LinkedIn не повинен бути сухим списком із пунктів.

LinkedIn навіть має чудову функцію «портфоліо», щоб розміщувати документи із підтвердженням вашої попередньої роботи. Фото, статті, які ви писали, або які писали про вас, відео, короткі підсумки проєктів, діаграми – щось яскраве або наочне.

Це допоможе оживити ваш досвід і здаватиметься більш конкретним, особливо якщо більша частина стосується вашої роботи за межами Данії.

Короткі оновлення допоможуть створити ваш бренд

LinkedIn також дозволяє публікувати короткі оновлення, які можна використовувати для обміну інформацією про те, що відбувається у вашій сфері.

Ці дописи розмістять ваше ім'я у стрічці новин усіх нових галузевих контактів, які ви створите під час першої фази пошуку роботи. Ваше ім'я буде у них в пам'яті, коли вони потребуватимуть працівника. Якщо ви талановитий письменник, можете написати навіть довший допис на LinkedIn на тему, яка представляє інтерес у вашій сфері. Це допоможе вам стати місцевим «експертом».

Я також рекомендую відеооновлення – ви просто говорите прямо в камеру вашого телефону про щось, що відбувається у вашій сфері діяльності. Відеооновлення дають вам шанс продемонструвати вашу особистість і підтвердити те, що ваша розмовна англійська є чіткою та зрозумілою. Данці турбуються про це, коли приймають на роботу іноземний персонал.

Подбайте про те, щоб інформація була цінною для ваших читачів. Я часто бачу, як люди публікують скани своїх нових освітніх сертифікатів на LinkedIn, або фотографії з низькою роздільною здатністю таз потилицями голів аудиторії на презентації, яку вони нещодавно проводили.

Не робіть цього. Ваші бізнес-контакти хочуть знати більше про продукти, нові компанії, нові методи та нові ідеї. Задавайте питання в кінці вашого посту. Питання на зразок *«Яка ваша найкраща порада щодо покращення коефіцієнтів конверсії?»* може забезпечити коментарі, які піднімуть вас за алгоритмом і покажуть ваше оновлення більшій кількості людей.

Підсумок: у ваших майбутніх роботодавців є хороші шанси знайти вас через ваш профіль LinkedIn. Навіть якщо вони не знайдуть, можливо, менеджер з найму подивиться ваш профіль після того, як він/вона перегляне ваші резюме й супровідний лист.

Два чарівних слова

Коли я проводжу презентації для шукачів роботи у Данії, я кажу їм, що існує два слова, які ви можете додати до вашого супровідного листа і це гарантуватиме його ретельний перегляд.

Які саме два слова?

Ім'я та прізвище того, хто вже працює у цій компанії.

Звичайно, ви маєте використовувати ім'я працівника, який зараз працює в певній компанії, з його/її дозволу та запитувати про дозвіл кожного наступного разу.

Звичайно, є шанс, що ваш контакт і менеджер з найму є знятими ворогами, або компанія настільки велика, що рекомендація вченого не матиме великий вплив на наймання бухгалтера.

Але якщо ваша контактна особа працює в тому ж або схожому відділі, знає культуру та пріоритети компанії, і вважає, що ви підходите на посаду, менеджер з найму, принаймні, знайде час, щоб переглянути вашу заявку та перевірити, чи погоджується він/вона із вашою кандидатурою.

Наостанок, менеджер з найму відчуватиме, що має пояснити своєму колезі чому він/вона не погоджується з кандидатурою. Данія – це маленький робочий ринок, тому люди обережно ставляться до того, щоб не образити свої бізнес-контакти.

Це означає, що ваші резюме й супровідний лист привернуть до себе більше уваги.

Розділ 5. Данська співбесіда на роботу

Якщо вас запросили на співбесіду у данську компанію, вітаю. Данці не люблять витратити свій час, тому вони б не призначали вам зустріч, якби не вважали, що є шанс запропонувати вам роботу в їхній компанії.

Співбесіда при прийомі на роботу в Данії – це складний баланс, тому що Janteloven робить усі форми вихваляння чи самореклами неприємними для данців. Ви повинні переконати людину, яка проводить з вами співбесіду, що ви вмілий і здібний, і водночас не звучати як продавець вживаних автомобілів.

Подумайте про ваші успіхи та невдачі

Я раджу потенційним працівникам підготуватися, переглянувши свою робочу кар'єру та згадавши три хороші історії про проекти, над якими вони працювали – два, з якими вони впоралися добре та досягли успіху, і один, який пройшов погано, але допоміг їм отримати важливий професійний досвід.

Визнавши деякі помилки у вашій кар'єрі, ви заробите собі набагато більше довіри з боку данських компаній, які скептично ставляться до людини, яка представляє себе занадто ідеальною.

На роботі данці люблять повеселитися та посміятися над собою. Якщо ви виглядаєте надто напруженим, вони можуть подумати, що ви не підійдете для їхньої веселої команди.

Приходьте з підготовленими детальними розповідями

Ваша основна підготовка до співбесіди має полягати в тому, щоб проаналізувати свою кар'єру і деякі випробування, з якими ви зіткнулися, особливо ті, що стосуються цієї конкретної роботи.

Думайте з точки зору проектів та вирішення проблем. Данські роботодавці хочуть знати, як ви використовуватимете свою незалежну кмітливість, щоб справлятися з труднощами, а не просто чекати, поки начальник скаже вам, що робити.

Деталі — це добре, особливо якщо вони демонструють ваше розуміння тонкощів вашої галузі.

Також доцільно переглянути людські якості, зазначені в оголошенні про роботу (точність, навички роботи з людьми тощо), і прийти на співбесіду, готовими поговорити про приклади з реального життя, які показують, що ви володієте цими якостями.

Багато-багато рукостискань

Данці люблять пунктуальність, тому зробіть усе можливе, щоб прийти вчасно на співбесіду. Данські промислові підприємства, як правило, розташовані на околицях міста, і якщо туди ходить автобус, він часто ходить лише раз на півгодини, тому, заради Бога, плануйте свій маршрут заздалегідь. Краще прийти трохи раніше і зачекати на рецепції, ніж, спітнівши та лаючись, вбігти через двері, запізнившись на десять хвилин.

Коли ви зустрінетеся з менеджером з найму, потисніть йому руку і дивіться прямо в очі. Якщо він познайомить вас з більшою кількістю людей, зробіть те ж саме для кожного з них – подайте руку (навіть якщо вам доведеться незграбно потягнутися через стіл, щоб це зробити), чітко вимовте своє ім'я та встановіть зоровий контакт. Данці сприймають зоровий контакт як ознаку надійності та впевненості.

Менеджер з найму, ймовірно, запропонує вам чаю або кави. У великих компаніях їх можуть доставити в кімнату для співбесід на таці. В менших компаніях вас можуть відвести на спільну кухню і запропонувати вам самостійно налити гарячий напій із автомата, як це роблять нинішні співробітники.

Поки все це відбувається, ви можете очікувати коротку бесіду. Якщо ви не говіркий від природи, корисно підготуватися до кількох коментарів про погоду, різницю між погодою в Данії та у вашій країні, або до подібних несуперечливих тем.

Коли розпочнеться співбесіда, людина, яка її проводить, може спробувати розіграти розмову кількома запитаннями про вашу сім'ю або особисте життя, головним чином, щоб зрозуміти вас як особистість і оцінити, наскільки ви прагнете залишитися в Данії. Дотримуйтеся коротких узагальнень, відповідаючи на ці запитання; немає необхідності розголошувати будь-яку інформацію, яка є надто особистою.

Зокрема, жінкам не потрібно відповідати на питання про те, чи планують вони мати дітей і коли; це питання незаконне. «Мені зараз подобається моя свобода» або «Наразі я зосереджена лише на своїй кар'єрі» – класичні способи відповідей на такі запитання.

Уникайте ментальності жебрака

Далі настає основна частина співбесіди, де вас запитують про те, наскільки ваша кваліфікація відповідає посаді, на яку ви претендуєте. Хоча ви не повинні бути зарозумілими, ви також не повинні мати менталітет жебрака. Ці люди виділяють час у своєму напруженому графіку, тому що вони не можуть вести свій бізнес без когось на зразок вас.

Ставтеся до співбесіди, як до ділової угоди: чи є у обох сторін, що запропонувати одна одній? Один дослідник виявив, що іноземним кандидатам часто відмовляли у прийнятті на роботу, оскільки вони здавалися надто покірними під час співбесіди; данський менеджер з найму не думав, що вони зможуть постояти за себе в данському робочому середовищі, яке вимагає ініціативи та незалежного мислення.

Тест особистості та довідка з поліції

Компанія також може попросити вас надати копію вашого straffeattest. Straffeattest – це документ, який підтверджує, що ви ніколи не були засуджені за злочини в Данії. Його видає поліція Данії. Особливо ймовірно, що вас попросять надати цю довідку, якщо робота буде пов'язана з грошима, конфіденційною інформацією або дітьми.

Не сприймайте це прохання особисто; кожен кандидат на посаду – данець або іноземець – повинен це зробити. Ви можете замовити свій straffeattest онлайн в службі громадян borger.dk.

Крім того, данський роботодавець може попросити вас пройти онлайн-тест на визначення особистості. Ці популярні тести можуть бути вашим другом, оскільки розроблені, щоб висвітлити особисті якості, які важливі на роботі.

Іншими словами, вони протидіють тенденції менеджера з найму просто вибирати когось, з ким він/вона разом навчалася, і спонукати серйозно поглянути на вас, новоприбулого, який може бути більш кваліфікованим.

Іноді результати тесту будуть частиною співбесіди. Ви та людина, яка проводить співбесіду, можете обговорити, наскільки ваша особистість відповідає посаді.

Наприклад: «Я бачу, що ви тиха, замкнута особистість. Як ви думаєте, чи сподобаються вам аспекти продажів на цій посаді?»

Що одягнути на співбесіду?

Іноземці, які шукають роботу в Данії, як правило, надто офіційні як в одязі, так і в манерах, що підживлює данське упередження про те, що неданські працівники жорсткі та схожі на роботів.

Перед співбесідою зайдіть на вебсайт компанії, подивіться, у що одягнені люди, зображені на фотографіях, і приходьте на співбесіду одягнені схожим чином.

Чи варто продовжувати спілкування після співбесіди?

Існує багато розбіжностей щодо того, як продовжувати спілкування після співбесіди.

Особисто я вважаю, що короткий електронний лист наступного дня – це приємно. Сказати «Tak for sidst» («Дякую за нашу останню зустріч») і додати пару коротких пунктів про те, чому ви підходите для цієї посади – це спосіб продемонструвати щире зацікавлення. Це також гарна нагода надати будь-яку додаткову інформацію, яку вас запитували під час зустрічі.

Після короткого листа обличте це і зачекайте. Якщо вони зацікавляться, ви отримаєте повідомлення протягом кількох тижнів, зазвичай, менш ніж через місяць. Якщо вони зв'яжуться з вами, можливо, ви лише на початку тривалого процесу найму, який може включати додаткові співбесіди, додаткові тести та дивні незрозумілі затримки.

Це стандартна практика. Коли я прийшла на роботу в Danske Bank, процес найму тривав більше трьох місяців. Пізніше я дізналася, що процес був тривалим, тому що відділ кадрів вважав, що я погано підходжу для цієї роботи, незважаючи на наполегливість менеджера з найму. У моєму випадку менеджер з найму виграв, і я з задоволенням багато років працювала в Danske Bank.

Ви отримали роботу

Якщо вам запропонували роботу в Данії, вітаю!

Стартапи, ймовірно, захочуть, щоб ви почали роботу негайно; більші компанії можуть дати вам кілька тижнів, інколи навіть пару місяців, щоб ви освоїлися і підготувалися до роботи, або щоб пройшли процедуру отримання дозволу на роботу, якщо потрібно.

Ваша компанія надасть вам договір для підписання. Майте на увазі, що якщо ви є членом профспілки, ви можете попросити юридичну команду профспілки переглянути контракт, щоб переконатися, що він справедливий для вас.

Ваш роботодавець не здивується і не образиться з цього приводу – це стандартна практика і особливо гарна ідея, якщо вам вручають контракт, цілком написаний данською мовою.

Пам'ятайте, якщо на роботі щось піде не так, ваша профспілка буде вас захищати. Уряд Данії не втручається в трудові спори.

Розділ 6. Чи варто вступати у профспілку? (різниця між профспілкою і A-kasse)

Коли ви вперше приїхали в Данію на роботу або шукаєте роботу, у вас нема бажання думати про додаткові щомісячні витрати. Багато іноземців намагаються «економити гроші», не приєднуючись до профспілки.

Я була однією із них. Чесно кажучи, мені жодного разу не спадало на думку вступити у профспілку.

У США профспілки створені для робітників металургійної галузі, або прибиральників в готелі, та для державних службовців, наприклад, вчителів або поліцейських. Працівники інших галузей майже ніколи не вступають у профспілки.

Але в Данії це не так. Данські інженери, лікарі, юристи, банкіри, менеджери та письменники регулярно вступають у профспілку.

Профспілки можуть бути важливішими для іноземних працівників, ніж для данців.

Доступ до людей, які знають, як все працює в Данії

Перш за все, коли ви вступаєте у профспілку, ви спілкуєтесь зі спеціалістами. Ці люди розмовляють данською, знають данський рівень заробітної плати та данську систему соціального забезпечення.

Отже, коли ви отримуєте контракт від данської компанії, ваша профспілка може переглянути контракт і переконатися, що ви отримуєте справедливі умови. Вони можуть переглянути усі умови контракту, наприклад, час відпустки, допомога по догляду за дитиною, тощо. І побачити, чи є якісь червоні лінії, про які ви можете домовитися, перш ніж підписати контракт.

Цього очікують данські роботодавці. Вони не будуть дратуватися, якщо ви просите день або два, щоб переглянути договір з представником вашої профспілки. Людина, яка вас найняла, ймовірно, робила те ж саме раніше, коли вона отримала свою роботу. Це абсолютно нормально.

Коли на роботі все йде не так

Якщо на роботі все йде не так, як очікувалося, профспілка може надати вам консультанта. Коли між вами та вашим роботодавцем виникає суперечка, ви можете відчувати себе досить вразливим, тому що від цього буде залежати ваш дозвіл на проживання.

Ваша профспілка може надати вам консультанта і розповісти вам про ваші права. Іноді вони навіть зустрічаються з вами та вашим роботодавцем, щоб допомогти вам знайти рішення.

Якщо Ви втратите роботу, що регулярно трапляється з іноземцями, тоді вам справді потрібна профспілка.

Відома система «*flexicurity*» у Данії означає, що звільнити працівників відносно легко, особливо якщо вони працювали на підприємстві менше року. Вас можуть звільнити без особливої причини, і не тому, щоб ви зробили щось не так. Можливо, компанія змінює стратегію або просто поганий рік.

Що відбувається, коли вас звільняють

Коли вас звільняють у Данії – це траплялося зі мною не раз – вас запрошують до зали за участю трьох людей: вас, особи, яка вас звільняє, та третьої особи, яка є свідком розмови.

Перше, що вас запитують: «Чи є ви членом профспілки?» Якщо так, ви матимете право на четверту особу в кімнаті – представника профспілки, який представлятиме ваші інтереси. Ця людина може переконатися, що ви отримаєте найкращий соціальний пакет при звільненні.

Коли мене звільнили вперше, я не була членом профспілки, тому отримала лише те, що пропонувала мені компанія, і нічого більше.

Під час наступного звільнення я вже була членом профспілки та мала можливість звернутися до юридичної команди, щоб вирішити, чи варто подати позов до суду на мого колишнього роботодавця. (Цього так і не трапилося).

У яку профспілку вступати?

Вам потрібно провести невелике дослідження, щоб дізнатися, які профспілки вам найбільше підходять. Деякі профспілки представляють певні галузі: наприклад, IDA представляє інженерів, Pharmadanmark представляє науковців, Finansforbundet призначений для працівників банків або фінансової галузі, а Lederne — для менеджерів сфери промисловості.

Хороша річ у цьому типі профспілки полягає в тому, що вони знають усе про свою галузь, а також про нові компанії в цьому секторі.

Галузеві профспілки також проводять заходи, де ви можете познайомитися з іншими людьми у вашій галузі, включаючи працівників компаній, які можуть бути потенційними роботодавцями.

Ось чому іноді варто приєднатися до цих спілок навіть до того, як ви приїхали до Данії, або якнайшвидше зконтактуйтеся з ними.

Профспілки можуть допомогти вам впевнитись, що ви отримаєте вашу заробітну плату.

Існують також профспілки, які охоплюють кілька сфер, «суперспілки», наприклад 3F, Dansk Metal і НК.

Вони не можуть надати багато галузевої інформації, тому я рекомендую приєднатися до них лише якщо ви працюєте в компанії, яка вже має безпосередній договір з ними. Наприклад, Ви можете мати студентську роботу в ресторані чи готелі, які вже мають співпрацю, скажімо, з 3F.

Оскільки в Данії законодавчо не встановлена мінімальна заробітна плата, де-факто мінімальна заробітна плата – це сума, яка була узгоджена між профспілкою та групою роботодавців. Отже, якщо на вашому робочому місці є угода з 3F, ви отримуватимете заробітну плату, узгоджену з 3F.

Ваша профспілка також допоможе вам, якщо ви постраждаєте на роботі або якщо роботодавець вирішить не платити вам з якоїсь причини – це регулярно трапляється з новачками.

Якщо у вас немає профспілки, у вас немає страховки. Данська поліція не втручається у суперечки між працівниками та роботодавцями.

Перегляньте онлайн-рейтинги дисконтних профспілок

Великі «суперспілки» втрачають членів протягом останнього десятиліття. Деякі люди вважають, що місячні членські внески до цих профспілок занадто високі; іншим не подобається, що суперпрофспілки завжди шикуються позаду тих ж самих політичних партій та політиків Данії.

Натомість «жовті профспілки» стають все популярнішими – дешевші, менше політичних спілок. У Данії жовтий колір асоціюється зі знижками, тоді як глибокий синій асоціюється з високою якістю та дорогими продуктами. Я не можу відверто сказати, наскільки добре ці профспілки представляють своїх членів, хоча зазвичай ви можете знайти рейтинги в Інтернеті. Якщо їхні послуги на низькому рівні, не варто вступати в цю профспілку.

Різниця між профспілкою і *A-kasse*

Мені знадобилося близько десяти років, щоб зрозуміти різницю між данською профспілкою і *A-kasse*, тому я сподіваюся, що зможу зробити цей процес зрозумілішим та коротшим для вас.

Як я вже пояснювала, профспілка надає вам інформацію про вашу галузь і захищає вас під час роботи. Також профспілка зазвичай веде переговори з власниками бізнесу для узгодження рівня заробітної плати.

A-kasse розподіляє ваші виплати по безробіттю, якщо ви маєте право на допомогу по безробіттю. Для цього зазвичай потрібне громадянство ЄС або карта постійного проживання в Данії.

Іншими словами, якщо ви приїхали працювати в Данію з Індії, Китаю, Африка, США, Канади чи будь-якої іншої країни, яка не входить до ЄС, зазвичай вам не потрібна *A-kasse*, доки ви не отримаєте ПМЖ в Данії. Проте ви можете скористатися послугами профспілки.

Якщо ви маєте постійне місце проживання або є громадянином країни ЄС, ви повинні зареєструватися в *A-kasse* якомога швидше. Деякі подружжя, які не є громадянами країн ЄС, також можуть зареєструватися для отримання *A-kasse*.

Що таке *A-kasse*?

A-kasse — це некомерційна організація, яка виплачує ваші кошти *dagpenge* або страхування на випадок безробіття, якщо ви втратите свою роботу. Вона також зазвичай оплачує ваш *sygedagpenge* (лікарняні виплати), якщо ви захворіли.

Справа в тому, що гроші, які вони розподіляють, надходять від уряду Данії, і ви отримаєте ту саму суму незалежно від того, яку *A-kasse* виберете. *A-kasse* - це лише адміністратор, тому вам слід вибрати *A-kasse* з хорошими відгуками щодо її адміністративних можливостей.

Ваша *A-kasse* також буде всіляко допомагати вам з пошуком роботи, наприклад, допомагати оновлювати та покращити ваше резюме, постійно направляти вас на різні відкриті вакансії тощо. Стратегії данської системи допомоги безробітним настільки неприємні, що краще працювати.

Уникати *A-kasse* – дурний спосіб заощадити гроші

Ви платите за *A-kasse* щоквартально, але це вираховується з ваших гігантських данських податків, тож насправді не так дорого коштує.

Уникати *A-kasse* – дурний спосіб заощадити гроші. Я все ще плачу за свою *A-kasse*, хоча насправді мені ніколи не було потрібно нею користуватися.

Якщо у вас немає *A-kasse* і ви випадково опинилися без роботи або захворіли, ви не зможете отримати *dagpenge*. Без *dagpenge*, немає нічого гіршого, ніж *kontanthjælp* (грошова допомога), оплата, яку Данія пропонує для найбільш вразливих.

Хоча правила постійно змінюються, зазвичай вам не дозволяється володіти чимось цінним, якщо ви отримуєте *kontanthjælp*. Це означає продаж вашого будинку, транспортних засобів і навіть у деяких випадках ваших прикрас. Якщо у вас є партнер, ви можете навіть не мати права на *kontanthjælp* – держава вважає обов'язком партнера підтримувати вас.

Все це дуже гидко і неприємно, тому я пропоную зареєструватись в *A-kasse*, якщо ви маєте на це право. Ви повинні бути членом протягом року, перш ніж отримати будь-які переваги, тому зареєструйтесь, поки у вас ще є робота.

Перш ніж просто вибрати найдешевший варіант в *A-kasse*, обов'язково зробіть оглядове дослідження про їхній рівень обслуговування.

Зробіть так, щоб ваша профспілка працювала на вас

Якщо у вас є профспілка, *A-kasse*, або обидві, не просто надсилайте їм гроші, користуйтеся послугами, які вони пропонують, наприклад, ділова мережа, безкоштовні курси та консультування щодо кар'єри.

Не бійтеся змінити профспілку, якщо знайдете кращу пропозицію. Різні профспілки та *A-kasse* конкурують між собою, і постійно придумують різні короткострокові угоди, щоб привабити більше членів профспілки.

Нещодавно я змінила профспілку після того, як менеджер із профспілки з Lederne зателефонував і запропонував мені 24 місяці безкоштовного *lønsikring*. Це популярна послуга «страхування доходу», яка часто створює суттєву різницю між вашою фактичною зарплатою та *dagpenge*, якщо ви втратите роботу.

Поговоріть зі своїми друзями та колегами про те, якими профспілками і *A-kasse* вони користуються. Якщо у них є кращий варіант, йдіть вперед і торгуйтеся.

Для цього потрібні деякі документи, і ваша нова *A-kasse* або профспілка зазвичай подбає про це за вас. Ви отримаєте сумний телефонний дзвінок від організації, яку залишили, але окрім цього, це легкий і безболісний процес.

Розділ 7. Переваги роботи – ваш щоденний безкоштовний банан

У Данії пільги на роботі бувають трьох категорій: ті, які отримує кожен данський працівник; ті, які отримує кожен у вашій компанії; і ті, які отримують лише деякі працівники у вашій компанії.

При розмові з майбутнім роботодавцем, всього цього немає під час переговорів, якщо ви не на дуже високому рівні в компанії або не маєте дуже затребуваної спеціальності.

У більшості випадків, як кажуть в американських дитсадках: «Ти отримуєш що отримуєш, і не засмучуєшся». На щастя, зарплата та соціальні пакети в Данії, як правило, щедрі.

Те, що отримує кожен

Будь-яка особа, яка працює повний робочий день у Данії, має право на п'ять тижнів щорічної оплачуваної відпустки, та додатково орієнтовно дванадцять оплачуваних державних свят Данії на рік.

Якщо ви отримуєте зарплату, ваш роботодавець також відкладе відсоток від вашої зарплати на відпустку, тому ви можете насолоджуватися відпусткою трохи більше. Що стосується працівників, які отримують погодинну заробітну плату, їхня відпустка зберігається на державному рахунку, такий як *Feriekonto*. Ви можете прочитати більше про відпустку в Данії у розділі «Данське мистецтво брати відпустку».

Медичне страхування в Данії

Кожен законний резидент Данії також захищений данською державною системою охорони здоров'я, хоча ви повинні знати, що ця страховка дійсна лише в Данії. Якщо ви живете у Данії, під час подорожі, скажімо, до США, вам доведеться

знайти та заплатити за додаткову страховку. (Правила для громадян ЄС різні, але їм все рівно потрібна додаткова страховка під час подорожі за межі ЄС).

Крім того, усі батьки в Данії мають право на відпустку по догляду за дитиною. Якщо ви народжуєте дитину, ви маєте право отримати відпустку за чотири тижні до пологів (або, якщо ваше здоров'я вимагає цього, навіть раніше), а потім отримаєте 11 оплачуваних тижнів після народження, так само, як і батько дитини. Додатково, як батьки дитини, ви отримаєте 26 тижнів, розділені між вами обома, які також можна зберегти для інших періодів життя дитини, якщо ви цього хочете. Подібні пільги отримують також і прийомні батьки.

Данці будуть здивовані, якщо ви не скористаєтеся цією відпусткою повністю, щоб провести час з новонародженою дитиною.

Гроші на відпустку по догляду за дитиною

Гроші на відпустку по догляду за дитиною оплачує держава. Ці кошти називаються *barselsdagpenge*. Це та ж сама сума, що отримують безробітні. Ця сума, мабуть, значно менше вашої тижневої зарплати, якщо ви приїхали до Данії як професіонал.

Багато компаній доплачують до *barselsdagpenge*, щоб ви отримували повну заробітну плату під час відпустки по догляду за дитиною. Зазвичай компанії пропонують це для всіх.

Гарячий обід в компанії

Інша перевага, яка зазвичай пропонується всім працівникам компанії – це обід. Зазвичай, це гарячий обід.

Це як бізнес-стратегія, так і перевага: компанія не хоче, щоб її працівники зникали посеред робочого дня, щоб знайти собі сендвіч або замовити три страви в ресторані. Вони хочуть, щоб ви пообідали протягом 30 хвилин і повертались до вашої роботи.

Невеликі компанії часто платять за кейтерінг і ті, у свою чергу привозять одну-дві страви на день, які замовляють для всіх. Великі компанії мають власних шеф-кухарів, які готують великий різновид салатів, домашнього хліба та вегетаріанські страви.

Окрім обіду, великі компанії часто пропонують також сніданок, а іноді й вечерю для людей, які працюють у вечірніх чи нічних змінах. У деяких компаніях ви можете замовити (і оплатити) попередньо запакований обід додому як для себе, так і для вашої сім'ї.

Зазвичай є невелика щомісячна плата за обід, але це з міркувань оподаткування. В іншому випадку це буде оподатковуватись як додаткове благо і коштуватиме вам значно більше.

Це справді не найкраща ідея відмовлятися від обіду, лише при умові, що у вас особливі дієтичні потреби. Те, що ви не можете їсти з колегами, відрізає вас від найважливішого командного духу в компанії.

Якщо у вас є релігійні чи медичні причини уникати їжі, яку пропонує компанія, кейтерінгові компанії докладуть усіх зусиль, щоб задовільнити ваші потреби.

В іншому випадку приносьте їжу з дому та їжте разом з вашими колегами.

Фруктовий план: ваш щоденний безкоштовний банан

В данських компаніях також часто є «фруктові плани», які пропонують великі порції з свіжими фруктами. Кожен працівник має право на один фрукт на день. Кава та чай для працівників зазвичай безкоштовні, іноді також корисні перекуси, наприклад, горіхи. Знову ж, це бізнес-стратегія, а також користь. Співробітники, які їдять корисну їжу, рідше хворіють.

Дивно, але проблеми зі здоров'ям, здається, виходять за межі, коли приходять клієнти. На зустрічі з клієнтами зазвичай подають солодкі газовані напої, солодку випічку, іноді цукерки. Спокійно ставтеся до цих речей. Я ніколи не забуду випадок про іноземця, який взяв цукерки і з'їв все це сам, наче миску пластівців.

Такі зустрічі можна відпрацювати в тренажерних залах, які великі компанії зазвичай надають для всіх своїх співробітників. Менші компанії іноді пропонують абонементи для своїх працівників у місцевому спортзалі.

Пенсія – державна та приватна

Кожен, хто працює в Данії, повинен платити в данський державний пенсійний фонд. Більшість роботодавців мають приватні пенсійні фонди, в які ви вносите близько 5% від вашої базової заробітної плати, а компанія вносить додаткові 10% вашого

доходу. Ви можете взяти ці гроші з собою, якщо поїдете з Данії, хоча на той час, коли ви будете їх забирати, вони будуть оподатковані великими податками.

Пенсійний план зазвичай також передбачає додаткове страхування життя та страхування на випадок довгострокової втрати працездатності. Я завжди вибираю план із максимальним доступним покриттям інвалідності, тому що данську пенсію по інвалідності за повну втрату працездатності важко отримати і вона не дуже висока.

Чому мені потрібен приватний план медичного обслуговування?

Багато компаній також пропонують приватні медичні страхування здоров'я для всіх їхніх працівників та їхніх родин. Ви можете запитати: «Чому мені потрібне приватне медичне страхування здоров'я в такій країні, як Данія, де охорона здоров'я покрита з податків мешканців і є безкоштовною для усіх?»

Відповідь полягає в тому, що державна охорона здоров'я не покриває все. Безкоштовна медицина забезпечує життєво необхідне лікування. Покриття на знеболювальну терапію або рефлексотерапію є обмеженим. Це також стосується психологічної допомоги або консультування щодо наркотиків, якщо комусь у вашій родині це потрібно.

Ваш приватний план охорони здоров'я може покривати такі речі. Він також забезпечує більш швидкий доступ до неаварійного типу операцій, які можуть вимагати довгого очікування в державній лікарні, наприклад, проблеми з коліном через спортивну травму.

Те, що отримують лише деякі

Я писала про переваги, які отримує кожен у Данії і про ті, що отримує кожен співробітник певної компанії.

Тепер кілька слів про переваги, які швидше за все, ви не отримаєте, якщо ви не один із топ-керівників компанії або не маєте унікальних навичок.

Наприклад, топ-менеджери зазвичай отримують великі бонуси або акції компанії, але вони обмежені певним рівнем оплати праці. Якщо ви не в тому рівні оплати праці, ви не зможете домовитися про цей пункт.

Службовий автомобіль може бути не вартим вашої уваги

Службові автомобілі також розподіляються за рівнем оплати праці: топ-менеджерам зазвичай пропонують орендований розкішний автомобіль, хоча мати водія вважається помпезним, якщо ви не генеральний директор або прем'єр-міністр. Продавці також можуть отримати службовий автомобіль, якщо очікується, що вони багато подорожуватимуть, хоча їх також можуть просити користуватись власним автомобілем, а потім оплачувати нарахований пробіг.

Проблемою з отриманням службового автомобіля в лізинг у Данії, є те, що це оподатковувана вигода, а вартість податків може зрівнятися з вартістю фактичного володіння власним автомобілем.

Деякі компанії пропонують своїм працівникам грошову винагороду натомість витрат на автомобіль, але грошові надбавки не нараховуються у пенсійні виплати, як ваша звичайна зарплата.

Підсумок: може бути хорошим фінансовим кроком отримати вартість вашого «безкоштовного» службового автомобіля, яка додається до вашої зарплати, а потім купити або орендувати власний автомобіль. Однак у цьому випадку ви будете відповідальні за технічне обслуговування та податки на автомобіль.

Якщо ви живете в Копенгагені чи Орхусі, вам може взагалі не знадобитися машина.

Їзда на велосипеді популярна для людей будь-якого віку та економічного рівня. В Данії ви часто побачите найагресивніших і найгоłodніших керівників, які з'являються в офісі в спорядженні Спандекс для перегонів велосипедистів, швидко приймають душ, а потім одягають ділові костюми і продовжують підкорювати світ.

Те, що (майже) ніхто не отримує

Кілька пільг для працівників, які поширені в інших країнах, але незвичні в Данії.

Наприклад, субсидії на житло бувають рідко. Ви маєте розраховувати на оплату житла самостійно, хоча вам можуть надати невелику допомогу на переїзд.

Допомога за власним помешканням майже не надається, хоча деякі компанії дозволять вам отримати послуги за прання та сушіння білизни, прибирання в офісі від сторонньої компанії.

Загалом, допомога за власним помешканням в Данії зустрічається рідко: якщо ви плануєте жити тут, навіть як високооплачуваний професіонал, вам знадобляться хороші навички приготування їжі та прибирання.

Заможні сім'ї іноді користуються послугами au pair для своїх дітей. Але ви самі маєте прибирати та готувати їжу.

Якщо ви не дуже затребуваний працівник, не чекайте допомоги на навчання для дітей. Поки в Данії є деякі чудові міжнародні школи, зазвичай ви будете платити за навчання самостійно. Віддайте вашу дитину в данську школу, державну або приватну: це розцінюється як знак уваги до Данії.

Робота вдома

Робота з дому є поширеною в Данії і багато компаній будуть платити за ваш домашній Інтернет.

Вони також зазвичай платять за службовий мобільний телефон, хоча ця пільга, як і багато інших данських пільг, оподатковується.

Щоразу, коли вам пропонують пільги від вашої данського роботодавця, доцільно подумати – чи оподатковується це, та за якими податковими ставками?

Часом ваші пільги можуть коштувати більше, ніж вони коштують.

Розділ 8. Нетворкінг: 5 корисних порад для встановлення ділових контактів у Данії

Створення мережі ділових контактів у Данії є важким завданням навіть для данців. У цій культурі розмова з кимось, кого ви не знаєте, вважається дещо шокуючим явищем, якщо тільки ви не п'яні, і в цьому випадку всі ставки втрачаються.

Данія – це країна, в якій люди зростають разом зі своєю мережею. У багатьох данців досі залишаються ті самі друзі, що й у початковій школі. Також вони розвивають професійні зв'язки в середній школі, університеті, програмах стажування та на першій своїй роботі поза школою. Це люди, яких вони знають, принаймні трохи, тому з ними можна поговорити навіть у тверезому стані.

Більшість робочих місць у Данії можна знайти через мережі. Наприклад, хтось згадує у своєму профілі на LinkedIn, що шукає нового члена команди, і починає отримувати потік резюме від друзів, друзів друзів та старих однокласників. А оскільки «соціальна конкурентна здатність» є дуже важливою частиною датської робочої культури, хтось із мережі, швидше за все, надасть вагомі і важливі рекомендації, щоб ви могли стати частиною команди..

Отже, що це означає для вас, як міжнародника? Це означає, що вам доведеться з'ясувати, як створити мережу ділових контактів в Данії. Навіть якщо у вас є робота, професійне підвищення часто вимагає переходу в нову компанію замість того, щоб переконати поточну компанію просувати вас.

Отже, як побудувати мережу?

Порада 1: почніть із участі у малих групах. Якщо інженери знаходяться в одній кімнаті з аранжувальниками квітів, із цієї спільної діяльності мало що вийде. Однак я бачила невеликі групи, які були дуже ефективними – наприклад, англомовні жінки, **native speakers** (примітка: це слово краще залишити англійською, його добре розуміють в Данії) у корпоративному спілкуванні.

Іноді мережеві зустрічі проводять профспілки. Багато данських компаній також проводять «освітні» зустрічі, присвячені останнім розробкам у відповідних галузях. Ви часто можете дізнаватися про ці зустрічі, спостерігаючи за компаніями в соціальних мережах та підписуючись на їхню розсилку електронною поштою. Навіть онлайн-семінари корисні, тому що ви дізнаєтеся деякі імена у вашій галузі та опинитеся в списках інформаційної розсилки, що в подальшому може призвести до деяких корисних особистих зустрічей. Якщо групи, яка відповідає вашим професійним інтересам, немає, подумайте про те, щоб створити таку групу з людей, яких ви зустрінете в інших місцях вашої мережі, звичайно ж, після того, як ви трохи зміцнієте.

Пройдіть курс у вашій галузі

Порада 2 - пройти якийсь курс у вашій галузі. Не одноденний курс, а такий, що триває не менше двох або трьох місяців, щоб ви могли дійсно познайомитись з вашими одногрупниками. Шукайте курс із груповою роботою, де вас змусять розмовляти один з одним та формувати професійні стосунки.

Не робіть моєї помилки і не беріть курс, де кожен просто дивиться у свій комп'ютер. Я пройшла курс Photoshop і до кінця не знала нічиїх імен, крім дівчини, яка використовувала курс для створення фласрів для її бізнесу з оголеними танцями. Ми всі цікавилися її творчістю. Отже, виберіть курс, на якому ви будете змушені познайомитися з іншими людьми у вашій галузі.

Загалом, у Данії легше знайти роботу, якщо у вас є свідоцтво про освіту саме в Данії, яке ви, в тому числі, можете отримати на курсах. Данські роботодавці, скоріше за все, ніколи не чули про університет з вашої країни і не знають, наскільки він відповідний. Але якщо данський навчальний заклад проштампував вас хоча б на короткий курс, це дає їм певний комфорт.

Не просіть про послуги; поділіться тим, що знаєте

Порада 3: ніколи не намагайтеся витягти зі своєї мережі більше, ніж вкладаєте. Після виступу до мене підійшов чоловік, який лише нещодавно приїхав до Данії, і сказав, що зустрів кількох місцевих людей у своїй сфері діяльності, з якими був пов'язаний в LinkedIn.

Він сказав мені: «Я звертався до них щодо роботи три або чотири рази, але вони мені більше не відповідають!»

Цей хлопець робив все неправильно. Він брав зі своєї мережі, але нічого не віддавав. Нажаль, це вписується в неприємний стереотип, що склався в деяких данців про іноземців: вони приходять сюди лише для того, щоби взяти і нічого не віддати.

Це безглуздо. Звичайно, вам є чим поділитися. Я думаю, що багато іноземних претендентів недооцінюють, наскільки корисним міг бути їхній досвід роботи в рідній країні. Данія знаходиться в авангарді деяких галузей, але це маленька країна, і багато речей десь вже зроблено добре або краще, ніж тут.

Поділіться тим, що ви знаєте і маєте. Дізнайтесь, що може зацікавити вашого співрозмовника, та запропонуйте цю інформацію в рамках зустрічі.

Наприклад: «Я бачу, ви будете розумну будівлю, використовуючи спеціальну систему HVAC. Я багато працював із такою системою в моїй країні. Чи не випити нам чашку кави?»

Швидка чашка кави в офісі протягом 20-30 хвилин є стандартним першим кроком для встановлення контактів з данцями. Ви матимете можливість побачити життя їхньої компанії з середини і, можливо, навіть зустрітися з їхніми колегами. Одягайтеся так, ніби збираєтеся на співбесіду, і приходьте вчасно на ці кавові зустрічі. Використовуйте їх для обміну інформацією, а не для нав'язливого пошуку роботи.

Подбайте про вашу мережу в Данії

Порада 4 полягає в тому, що як тільки ви почали будувати мережу, ви повинні ретельно доглядати її, як кімнатну рослину. У вас не завжди є можливість зустрітися зі своїми контактами особисто, але ви можете коментувати їх онлайн-оновлення та вітати їх з новими проектами.

Якщо у вашій компанії відкрита вакансія, розмістіть її у своїй мережі, щоб поділитись нею.

І запропонуйте свою підтримку, коли щось піде не так.

Якось я дуже швидко звільнилася з роботи, тому написала кілька коротких прощальних листів колегам, з якими не мала часу попрощатися особисто. Більшість відповіли мені щось приємне загальними фразами, щось на зразок «Чудово було працювати з вами, успіхів у майбутньому», але один хлопець цього не зробив. Назвемо його Джефф. Джефф так і не відповів тоді на мій електронний лист. Пізніше, коли я

перейшла на роботу в інше місце, де також працював і Джефф, я зв'язалася з ним, щоб дізнатися, чи є у нього якісь поради. Але він ніколи не відповідав.

Приблизно через шість місяців я почула про Джеффа. Від нього прийшла масова електронна розсилка, де він розповідав, що має новий продукт, який він представляє на ринок. Він просив: «Розкажіть своїм друзям і родині про мій новий продукт».

Як ви думаєте, чи розповіла я друзям і родині про його новий продукт?

Ні, я цього не зробила.

Отже, постійно підтримуйте зв'язок з вашою мережею. Потрібно всього лише кілька слів. Якщо хтось отримує нову роботу, напишіть йому/їй електронний лист або додайте веселий, оптимістичний коментар до оголошення LinkedIn, на кшталт «Вітаю», це буде чудово. Якщо хтось втратив роботу, ви можете сказати: «Друже, я стежу за твоїми оновленнями і мені дуже шкода це чути». Це не займає багато часу, але дуже важливо для людей.

Коли данці не пам'ятають вашого імені

Порада 5: ніколи не приходьте на мережеву зустріч непередготовленим.

Ви повинні стежити за всіма основними компаніями у своїй галузі на LinkedIn. Якщо ви зустрінете когось із цієї компанії, ви зможете розумно поговорити про те, що там відбувається: їхні нові проекти, нового генерального директора, про що завгодно. Я також рекомендую мати візитні картки, хоча ви навряд чи будете користуватися ними в Данії. Але коли вони вам знадобляться, це буде вирішальним моментом.

Крім того, як іноземцям, нам доводиться стикатися з тим, що данцям може бути важко запам'ятовувати наші імена. Я не можу сказати вам, скільки разів мене називали Кейт. Це не моє ім'я. Тепер я кажу: «Це Кей — ніби ок». Той, хто вважає вас цікавим, може спробувати зв'язатися з вами в LinkedIn, коли повернеться додому. Якщо він/вона не може повністю запам'ятати ваше ім'я, яке для данців може бути таким же незрозумілим, як для вас – різниця між Лене Хансен, Лайн Хансен і Леною Хансен, ви ніколи не встановите цього важливого зв'язку з цією людиною.

Навіть якщо ви ще не працюєте, переконайтеся, що у вашій візитівці є посилання на щось практичне, що вирізнятиме вас від інших людей із подібним досвідом. Скажімо, спеціаліст із високоефективних систем охолодження для розумних будівель.

Краще замовити візитки з гарним дизайном на якісному папері. У Данії ніколи не хочеться отримувати щось погано оформлене чи дешево.

Поспілкуйтеся зі старшими людьми в кімнаті

На цих зустрічах, великих чи малих, я завжди рекомендую поспілкуватися з кимось із старших людей. Зазвичай всі інші намагаються поговорити з кимось новим і молодим, але старші данці мають багато знань. Ви можете запитати їх: якби ви були на моєму місці і починали сьогодні в цій галузі, що б ви зробили? В яких компаніях ви хотіли б працювати?

Час від часу ви зустрінете людей, які просто хочуть поговорити про те, яким жахливим став світ. Але загалом у літніх людей більше часу, щоб поспілкуватися з вами, і вони не завжди оглядаються через ваше плече, щоб побачити, чи є хтось кращий і цікавіший на іншому кінці кімнати.

Принесіть щось із собою на першу зустріч

Якщо ви відкрита людина і хочете, щоб люди підходили до вас на зустрічах для спілкування, візьміть із собою щось достатньо велике і помітне, щоб зробити першу розмову цікавою.

Наприклад, коли я йду на такі зустрічі, я беру з собою примірники своєї першої книги «Життя в Данії» і іноді дарую примірник з автографом комусь із хороших бізнесменів. Інші мережевики також приносять інструменти своєї професії: одного разу я бачила, як хтось шукав роботу на морі зі старовинним секстантом.

Пам'ятайте, коли ви спілкуєтеся, ви не просите.

Ви пропонуєте ділову угоду як людина, яка володіє корисними і потрібними навичками.

Ви дізнаєтесь, що досягли успіху в налагодженні контактів у Данії, коли данці докладатимуть зусиль, щоб поспілкуватися з вами.

Частина II. Життя на роботі

Розділ 9. Ваш перший робочий день

У ваш перший робочий день у Данії ви, ймовірно, знайдете гарний букет квітів на вашому столі. Це знак привітання.

Така традиція налякала мою знайому з Китаю, яка звикла отримувати квіти у свій *останній* робочий день. Вона подумала, що її звільнено ще до того, як сіла на своє робоче місце.

У Данії букет – це просто спосіб сказати «ласкаво просимо» і додати трохи світла до напруженого дня, який, безсумнівно, включатиме багато рукостискань та комп'ютерних паролів.

Привітання з новими колегами

Ймовірно, у ваш перший робочий день когось призначать вашим «приятелем». Ця людина познайомить вас з колегами, з якими ви разом працюватимете, а також покаже вам практичні частини офісу, як-от кімнату для друку та туалети.

Потисніть руку кожному, кого зустрінете, і спробуйте запам'ятати їхні імена – хоча, ви, можливо, почуєте багато однакових. Залежно від розміру компанії, ви можете сподіватися зустріти хоча б двох або трьох людей з ім'ям Метте, Сьорен, Піа, Расмус, чи Ларс.

Прізвища не важливі, принаймні доти, доки вам не знадобиться знайти цих людей у списку адресатів електронної пошти. «*Містер*» та «*Місіс*», або їхні данські еквіваленти «*Гер*» і «*Фру*» майже ніколи не використовуються в Данії.

Не надто вражайтеся, коли зустрінете вище керівництво – це їх збентежить.

Люди, до яких вам справді потрібно ставитись з повагою, це адміністративний персонал.

Будьте ввічливими з адміністраторами

Якщо ви походите з країни з великою чисельністю населення та високим рівнем безробіття, ви, можливо, звикли до великого штату секретарів, які допомагають вам із

заповненням форм, відстеженням витрат, організацією зустрічей та іншими дрібними завданнями.

Такі помічники рідко зустрічаються в Данії. Більшість професіоналів повинні робити це самостійно, використовуючи онлайн-інструменти.

Часто передбачається, що цілий відділ обходиться з допомогою одного адміністративного помічника, який офіційно підпорядковується топ-керівнику.

Такий адміністратор може допомогти вам з онлайн-інструментами один раз або двічі, але лише для того, щоб навчити вас самостійно користуватися ними.

Ставтеся до цих адміністративних працівників з надзвичайною повагою, на яку вони заслуговують. Вам знадобиться їхня допомога зараз, з усіма труднощами на початку роботи, а також колись у майбутньому, коли ви цього найменше очікуватимете.

Також будьте добрими до працівників, які допомагають із кавою або іншими напоями. Одного разу керівник персоналу лікарні розповів мені про лікаря-іноземця, який розпочав свою роботу з грубого та зневажливого ставлення до пані, яка подавала каву. Невдовзі виявилось, що він єдина людина на зустрічі без кави.

Впорядкування вашого робочого столу, прибирання після сніданків з командою

Неохайність не вважається привабливою в Данії, яка розташована якраз на півночі від закоханої в порядок Німеччини.

Ви повинні залишити свій стіл охайним наприкінці свого першого та будь-якого іншого робочого дня, а також прибрати будь-які залишки їжі чи напоїв. У багатьох компаніях також очікуватимуть, що ви помієте свою чашку або покладете її у спільну посудомийну машину.

Деякі команди разом снідають по п'ятницям, а потім співробітники по черзі прибирають хліб, сир і сік.

Досвідченому професіоналу може здатися трохи дивним час від часу виконувати роботу прибиральника на кухні. Але так роблять данці, і вони не будуть задоволені, якщо ви вважатимете, що це нижче за вас.

Клінінговий персонал, який працює повний робочий день, піклується про прибирання підлог та інші, більш масштабні завдання. У Данії вважається хорошим тоном вітатися з ними при зустрічі, і навіть трохи побалакати.

Один працівник з Індії сказав мені, що був шокований, побачивши, як керівник його відділу жартує з прибиральницею. За його словами, цього б ніколи не сталося в його країні.

У Данії це має місце, оскільки для керівника вважається хорошим стилем показати, що він бачить себе рівним з усіма іншими членами команди, не більш і не менш важливим, ніж прибиральниця.

Насправді, якби керівник був відсутній кілька днів, все працювало б, як завжди. Якщо б не з'явилася прибиральниця, результатом був би хаос.

Йти з офісу – коли це робити, а коли ні

Як правило, ви не залишаєте своє робоче місце в Данії протягом робочого дня, якщо у вас немає на це вагомої причини, наприклад, зустріч з клієнтом, або ви чи ваша дитина раптово захворіли.

Обід поза офісом для більшості компаній є чимось незвичним. Зазвичай команда їсть разом в офісній їдальні, і залишити офіс через особисті справи не схвалюється.

Якщо вам потрібно відвідати лікаря у робочий день, спробуйте запланувати візит на дуже ранній або дуже пізній час дня, щоб не пропустити багато роботи. Якщо це неможливо або вам потрібен цілий день для особливо виснажливого прийому у стоматолога, зазвичай можна взяти вихідний.

Намагайтеся не призначати зустрічі близько 15:00 або пізніше. Ваші колеги (чоловіки та жінки), які мають маленьких дітей, приблизно в цей час почнуть уходити з офісу, щоб забрати їх із дитячого садка.

Ці люблячі батьки або пропустять зустріч, або роздратуються через те, що їм доведеться змінити свій графік, щоб на неї потрапити.

Не кажіть «Доброго ранку» після 10:00.

Вітатись з колегами, коли ви приходите в офіс, та прощатись, коли йдете – завжди гарна звичка. Особливо якщо ви працюєте в офісі відкритого типу.

Тому варто зауважити, що вислів «*go ' morgen*» в данській не зовсім тотожній звичному «Доброго ранку».

Якщо «Доброго ранку» в Україні та в багатьох англomовних країнах ми кажемо до 11:59, а потім – «Доброго дня» та «Доброго вечора», то час «*go ' morgen*» в данській спливає близько 10:00.

Фраза «*go ' morgen*» після десятої має трохи саркастичний відтінок, в якому чується «Ого, оце пішло у вас часу на добирання. Дякую, що взагалі з'явилися».

Після 10:00 правильним вітанням є «*go ' dag*» (доброго дня), і «*go ' aften*» (доброго вечора) близько 17:00. «*Go ' nat*» (доброї ночі), кажуть лише тоді, коли співрозмовник вже збирається одягнути піжаму.

Розділ 10. Як зрозуміти вашого данського начальника

Люди, які займають керівні посади в Данії, не люблять виставляти напоказ свій авторитет. Соціальні підказки, що видають велике цабе в інших культурах, такі як дорогий годинник, великий кабінет, гламурний асистент, завжди готовий вислужитись, вважаються поганим смаком у рівноправній Данії.

Те саме стосується роздутих, контролюючих рис, яких зазвичай очікують від керівника іноземці.

Данія – рівнинна країна. Її рельєф плаский, від вас очікують рівний та стриманий темперамент та голос, і, як вони залюбки вам розкажуть, данські компанії мають відносно плоску структуру управління.

Це означає, що над вами буде менше рівнів людей, які контролюватимуть вас, що може приваблювати, але у той самий час, і менше людей навколо, щоб допомогти, якщо ви чогось не розумієте або перевантажені.

Начальник в Данії – не генерал, а скоріше, спортивний тренер.

Іноземцям може бути важко зрозуміти свого данського керівника. Якщо у вашій культурі багато сильних лідерів, що ведуть команду до успіху, як генерали ведуть армію в битву, ваш данський начальник може здатися пасивним і його навіть може бути складно поважати.

Данський керівник – це, скоріше, спортивний тренер, ніж армійський генерал. Він підкреслюватиме, як важливо виграти цю гру, знайде людей, які на його думку, досить кваліфіковані, та в загальних рисах пояснить, що хоче отримати.

Потім він випустить працівників на ігрове поле, щоб ті робили свою справу.

Таємна нарада за обідом

Не довіряти робітникам самостійно виконувати їхню роботу вважається образою.

Я стала свідком цього на одній з моїх перших корпоративних робіт в Данії., коли працювала дансько-англійським перекладачем у великому банку. Одного дня керівник

відділу попросила нас повідомляти їй, коли ми йдемо на обід і повертаємось, щоб вона могла виділити ресурси і переконатись щодо наявної заміни в разі термінових завдань.

Мені це здалось резонним, проте мої колеги-перекладачі були розлючені: вони організували таємну нараду за обідом, щоб обговорити цю обурливу для них пропозицію. У їдальні мені розповіли, що вони не школярі і не працівники на заводі. Вони були професіоналами і не резонно відслідковувати, коли вони в офісі, а коли ні, доки вони виконують свою роботу вчасно та якісно.

Керівниця відступила. У Данії потребам працівників часто приділяють більше уваги, ніж потребам клієнтів. Будь-який терміновий переклад мусив би почекати, поки перекладачі повернуться з обідньої перерви, або ж керівниця могла б зробити його сама.

Данські керівники не відслідковують ваш час в офісі

Загалом, ваш данський начальник не слідкуватиме, скільки часу ви проводите в офісі. Насправді, якщо ви проводите занадто багато часу на роботі, вони можуть почати хвилюватись, що ви не справляєтесь зі своєю роботою.

Крім особливих пікових періодів, загальна ідея в Данії полягає в тому, що будь-яка робота має виконуватись у межах офіційного 37-годинного робочого тижня. За перепрацювання не дають грошові премії.

Враховуючи це, коли ви працюєте, від вас очікують повної концентрації на ваших обов'язках, і отримання результатів саме тоді, коли ви пообіцяли.

Затримки та виправдання вважаються токсичними у данському бізнес-житті, особливо якщо про них стає відомо в останню хвилину. Вони наносять шкоду якості та компетентності, які так люблять демонструвати данські компанії.

Якщо у вас виникають труднощі з завданням і ви сумніваєтесь, що зможете завершити вчасно, одразу повідомте свого керівника. Таким чином ваш начальник зможе надати вам допомогу, або посунути термін.

Простий рецепт, як розлютити данського начальника – в останню хвилину повідомити, що завдання не буде виконано вчасно.

Коли ваш данський начальник розлючений

Злість – дещо заборонена емоція в Данії. Як і сексуальність у консервативних країнах, її варто виражати тет-а-тет.

Це означає, що якщо ваш начальник розізлився на вас, він, швидше за все, викличе вас в окремий кабінет для розмови віч-на-віч. «Вичитувати» когось або ж вказувати на помилки при свідках вважається надзвичайно поганою манерою в Данії. Переконайтесь, що ви самі цього не робите, якщо хтось з вашої команди помилився.

У будь-якому випадку, розмова віч-на-віч з вашим начальником може піти не так.

Він намагатиметься висловити некомфортну емоцію (злість) нерідною мовою (англійською). Слова іноді можуть вийти жорсткими, або навіть грубими. Саме такі розмови часто стають причинами того, що іноземці починають не любити своїх данських начальників, або вважати їх впертими та негнучкими.

Майте на увазі, що данцям складно докоряти підлеглим, адже тоді стає занадто очевидно, що вони не рівні. Це робить керівника авторитетною фігурою в анти-авторитарній данській культурі.

Отже, висловіть трохи співчуття вашому данському керівнику через цю незручну ситуацію, коли треба бути «вищим» та «поганим хлопцем». Якщо ви дійсно не виправдали очікувань, визнайте це і працюйте над вирішенням проблеми. Ще краще – проактивно вказуйте на власні помилки, адже так ваш керівник відчує, що може вам довіряти.

Коли ваш данський начальник щасливий

Оскільки добре виконувати роботу вважається нормою в данських компаніях, керівник може бути небагатослівним, коли він задоволений вашою роботою. Святкування досягнень не є звичним в Данії.

Це може бентежити іноземців, особливо американців, які виростили в середовищі постійної похвали задля підвищення самооцінки. Кілька американців розповіли мені, що вважали, що знаходяться за крок до звільнення, перш ніж щорічний огляд підтвердив, що насправді вони чудово працювали.

Ви також можете не отримати жодних натяків на те, що добре виконуєте свою роботу аж до формального щорічного огляду (стандартної процедури у більшості компаній), коли ваш начальник аплодує вашій надзвичайній продуктивності.

У той самий час, відсутність новин – це, загалом, гарна новина. Якщо ви потребуєте відгуків або бажаєте чимось поділитись, більшість данських керівників дотримуються політики «відкритих дверей». Ви можете просто зайти в кабінет

начальника задля розмови, або запланувати 15 хвилин в кінці дня, щоб обговорити, як у вас справи.

Не має особливих причин боятись керівників в Данії. Їхній стіл часто буде поряд з вашим в офісі відкритого планування, вони не ховатимуться за склом із неприступним секретарем. Вони обідатимуть разом з вами в їдальні, вип'ють пива з усіма після роботи в п'ятницю, або ж навіть танцюватимуть на різдвяному корпоративі.

Ваш начальник хоче бачити себе частиною команди. Звісно, він є тією частиною команди, яка організовує, наглядає, оцінює і бере відповідальність за найкритичніші рішення, але все одно залишається частиною команди.

Рівним, як і всі інші.

Розділ 11. Організація ділових зустрічей в Данії

Ділові зустрічі можуть бути жвавими та ефективними, або надзвичайно тривалими, оскільки присутні шукають консенсусу щодо всіх питань, які потрібно обговорити. Стара данська приказка: «Розбіжність (незгода) - це дискусія, яка закінчилася надто рано».

Отже, приходьте на місце зустрічі точно вчасно, або навіть на кілька хвилин раніше, і будьте готові до тривалої зустрічі.

Одна річ, яка відрізняє данські (або скандинавські) зустрічі, – те, що кожен присутній, від начальника до практиканта, висловить свою думку щодо поточного питання.

На зустрічі немає певної ієрархії чи порядку, часто немає письмового порядку денного та жодних вимог щодо того, що певна особа говорить першою аб останньою.

Єдине, що є «обов'язковим» – те, що ви достатньо добре підготовані до вашої частини зустрічі. маєте свою компетентну думку і висловлюєте її відверто та ввічливо.

Добре обдумані, навіть провокаційні, запитання – це також нормально, якщо вони стосуються теми, яка розглядається.

Очікується, що ви кинете виклик керівнику

Одна з найскладніших речей для людей з ієрархічних культур – засвоїти те, що на цих зустрічах абсолютно нормально не погоджуватися з вашим данським керівником, якщо ви робите це ввічливо і маєте факти, які підтверджують вашу точку зору.

Насправді ваше керівництво, ймовірно, більше розлютиться, якщо ви діятимете як людина, яка завжди погоджується з керівником, і не вказує на очевидні недоліки його аргументів, які можуть призвести до катастрофічного ділового рішення («Чому ти нічого не сказав?»)

Данських дітей виховують так, щоб вони кидали виклик своїм батькам та викладачам. У цій антиавторитарній культурі мовчазна покора нічого не дасть.

Чи мають данські зустрічі якусь мету?

Будь-яке рішення, прийняте на зустрічі, може бути скасовано наступного дня, якщо хтось придумав кращу ідею або надійшла нова інформація.

Ви можете закінчити зустріч із відчуттям, що нічого не досягли. Але насправді ви приймали участь у прийнятті рішення.

Розділ 12. Що одягнути на роботу в Данії

Немає причин витратити багато грошей на данський діловий гардероб. Данці, за своєю природою, не мають кричущі гардероби.

У більшості ділових середовищ Данії ви будете ідеально одягнені, якщо вдягнете ділові брюки, темні туфлі і однотонний светр або сорочку. Чоловік або жінка, ви ніколи не помилитесь із такими спокійними кольорами, як бордовий, темно-синій, темно-зелений, коричневий або чорний.

Витончений смак – це найкращий стиль. Помітні етикетки брендів на одязі вважаються безглуздими, але якість крою та тканини цінуються.

Костюми та краватки потрібні лише у фінансовій сфері, хоча молоді банкіри часто віддають перевагу розстебнутому коміру. Деякі продавці також носять ділові костюми для підвищення класу їх продукції.

У повсякденному середовищі, як-от ігрова індустрія, поширені худі.

Робочий одяг керівника для чоловіків і жінок

Стандартний робочий одяг для данських керівників-чоловіків – це синій діловий костюм, світла сорочка з розстебнутим коміром і шкіряне взуття.

Жінки-керівники носять гарні, але скромні блузки, або дорогий трикотаж із дорогими аксесуарами. Жінки в Данії майже ніколи не зобов'язані носити сукню, за винятком зустрічей з данськими королівськими особами, але навіть тоді багато жінок носять офіційні брючні костюми.

Високі підбори та химерні зачіски непрактичні

Якщо ви любите носити сукні та спідниці, ви можете, хоча любов данців до велосипедів означає, що спідниці, які носять у Данії, як правило, довгі та вільні.

Жінки, які носять короткі спідниці, зазвичай носять товсті лосини, легінси, або навіть штани під ними. Причина цього не скромність, а прохолодний клімат.

Високі підбори – рідкість у Данії: будь-яке взуття, у якому важко ходити, вважається *upraktisk* (непрактичним) і анафема для розсудливих данців. Підбори

особливо підступні на нерівних цеглинах або бруківці, які ви все ще можете знайти на багатьох вулицях Данії.

Макіяж данських жінок, як правило, легкий і природний, а зачіски – прості.

Це принаймні частково тому, що Данія вітряна, дощова країна: вишукано нафарбоване обличчя або складна зачіска при виході з дому навряд чи буде у такому ж стані, коли ви дістанетесь до місця призначення.

Витрачайте гроші на верхній одяг

Хороша інвестиція в робочий одяг – це пальто високої якості або куртка, яку можна носити під час довгої зими в Данії, яка триває приблизно з жовтня по квітень.

Ви будете приходити на зустрічі та тиснути руки у верхньому одязі, тому ваша куртка з часів коледжу, мабуть, не найкращий вибір.

Кашемірове пальто не обов'язкове, але якісно зшитий, водонепроникний верхній одяг, який не буде м'яти ваш діловий одяг, буде на вагу золота.

Майте на увазі, що хоча в Данії взимку холодно, але рідко коли буває холодно, як у Арктиці. Деякі іноземці приїжджають у флісових парках, які більш доречні в північній Норвегії, ніж в Данії. Лише після того, як вони пропотіли кілька жовтневих днів, вони усвідомлюють, що зробили неправильний вибір.

Купуйте одяг, коли приїдете в Данію

Ви також можете купити свій верхній одяг після того, як приїдете в Данію.

В країні широкий вибір одягу і на нього часто бувають знижки, тобто ціни лише вдвічі дорожче, ніж в три-чотири рази дорожче в іншому місці.

Насправді, купувати більшу частину свого данського робочого гардеробу після того, як ви приїдете до Данії – непогана ідея. Після кількох місяців роботи ви отримаєте уявлення про те, як загалом виглядає середньостатистичний працівник у вашій компанії чи галузі.

Щоб придбати гардероб, який відповідає данському стилю, купуйте одяг та взуття на піврічних розпродажах в місцевих універмагах – що й роблять данці. Ви також можете замовити онлайн, але завжди купуйте у магазинах, які здійснюють доставку з країн Європейського Союзу. Так ви уникнете стягнення митних зборів.

Розділ 13. Чи варто вивчати данську мову?

На одному з моїх семінарів я зустріла ірландця, який закохався в данку.

Він погодився переїхати до Данії та думав, що для його кар'єрних перспектив буде корисно вивчити данську.

«Чому б не вчити норвезьку? Це простіше», – весело сказала його дівчина.

Розмовляти данською може бути дуже складно

Цей бідолашний чоловік почав вивчати норвезьку мову, але його дівчина, сміючись, сказала, що ця пропозиція була лише прикладом данського гумору.

Проте вона мала рацію. Норвезьку, мабуть, легше осилити. Данську мову важко вивчити, навіть якщо ви вже спілкуєтесь її близькими лінгвістичними родичами, тобто англійською та німецькою мовами.

Попри те, що письмову мову не дуже складно зрозуміти, розмовна данська – це головний біль для іноземців. Данці вимовляють лише маленькі шматочки кожного слова і змішують ці маленькі шматочки разом. Один іноземець розповів мені історію про двох хлопчиків, які торгували футбольними картами в поїзді.

- Давилік!

- Давилік!

Хлопці продовжували кричати.

Іноземець, який наполегливо працював над вивченням данської мови, намагався знайти це слово у словнику, але даремно.

Такого слова не існувало.

Лише через кілька місяців він зрозумів, що вони вигукували: «Det vil jeg ikke!», що означає «Я не хочу!» або «Я не хочу торгувати».

Навіть шведи та норвежці мають проблеми з розумінням данської мови.

«Можна я вас штовхну?» та інші корисні фрази

Якщо ви перебуваєте в Данії лише кілька місяців, можливо, не варто витратити час, щоб вивчити набагато більше, ніж основні вирази ввічливості в данській мові.

Варто знати, що «Tak» означає «Дякую», а «Undskyld» – це «Вибачте/перепрошую», якщо ви зіштовхнулися з кимось. Данці не завжди нескінченно повторюють «перепрошую» – вони просто налаштовуються відразу або кажуть «Må jeg skub' lidt?», що перекладається як «Можна я вас трішки штовхну?» Але це добрий вираз, який варто знати.

«Tak for nu», тобто «Дякую на даний момент» – це гарний спосіб подякувати людям за те, що вони приділяють вам трохи свого часу. Наступного разу, коли ви побачите їх, ви можете сказати: «Tak for sidst», тобто «Дякую за останній раз, коли ми були разом».

Англійська як корпоративна мова

Можливо, ви влаштувалися на роботу в компанію, яка використовує англійську як корпоративну мову. Теоретично це означає, що всі зустрічі повинні проводитися англійською мовою, а електронні листи та документи компанії також повинні бути англійською мовою.

Легше сказати, ніж зробити, але, принаймні, це офіційна політика.

Те, що часто трапляється в компаніях, які вибирають англійську мову як корпоративну, полягає в тому, що вони стають «розділеним будинком».

Іноземці та молоді данці, які добре говорять англійською мовою, з одного боку, і старші данці, які не так добре знають англійську мову, з іншого.

Данці, які мають труднощі з англійською

Як іноземець, ви можете відчувати м'яке обурення з боку старших данців. У них своя точка зору – англійська вимога, ймовірно, була нав'язана після того, як вони вже досить давно працювали у цій компанії. Людині, яка є експертом у своїй рідній мові, може бути незручно «спіткнутися» на зустрічі англійською мовою, тому що ви приєдналися до команди.

Якщо вам здається, що данцям незручно поруч з вами, ймовірно, саме тому. Намагайтеся не сприймати це особисто.

Данці, які мають труднощі з англійською мовою, насправді є подарунком для вас – коли ви почнете вивчати данську мову, вони будуть раді надати вам можливість попрактикуватися з ними. Іноземці постійно скаржаться, що данці переходять на англійську мову, коли чують іноземний акцент.

Вивчення данської мови надає вам більше можливостей для працевлаштування

Якщо ви плануєте залишатися в Данії на рік або довше, варто трохи вивчити данську мову – ваша віза може вимагати, щоб ви це зробили.

Навіть якщо ви не змушені, вчити данську – гарна ідея, якщо ви плануєте взяти на себе певні зобов'язання в Данії. Це полегшить ваше повсякденне життя: ви припините «рвати волосся на голові» кожен раз, коли натрапляєте на вебсайт або голосову пошту виключно данською мовою.

У вас буде більше можливостей для працевлаштування, оскільки близько половини посад в Данії належать національним, регіональним або місцевим органам влади. Майже всі урядові робочі місця вимагають знання данської мови.

Крім того, соціальне життя в Данії відбувається данською мовою:

Данці, зрозуміло, хочуть спілкуватися данською, особливо, коли вони з пивом в руці.

Мій власний досвід, коли я вперше приїхала, полягав у тому, що вони люб'язно говорили англійською мовою, поки я була там, але як тільки я відійшла, щоб поговорити телефоном або замовити випивку, вони відразу перейшли на данську мову.

Коли я повернулася, деякий час бесіда продовжувалася данською мовою, поки я не перервала, або якась добра людина неохоче повернулася до розмови англійською.

Володіння данською мовою робить вас повноцінною частиною данського суспільства. Ви зможете більш уважно стежити за залаштунковими маневрами в офісі та приєднуватися до звичайних обідніх дискусій про данську політику та місцеве телебачення.

Якщо у вас є діти або ви плануєте мати дітей, ви зможете спілкуватися з їхніми данськими товаришами з дитячого садка.

Не потрібно відразу перекладати в Google Translate. Наприклад, «Припиніть бити собаку!» данською мовою може вимагати довгих годин самотійного навчання.

Місця для практики данської мови

Перші дружні стосунки або знайомства з данськими друзями, ймовірно, будуть англійською мовою. У більшості випадків знайомства, які починаються англійською мовою, продовжуються англійською мовою.

Отже, якщо ви хочете практикувати свою данську мову, вам, ймовірно, доведеться завести дружбу з новими данцями або приєднатися до груп, де данська мова є «лінгва франка». Клуби бігунів, клуби в'язання, будівельні асоціації та політичні групи — все це хороші варіанти.

Ще одна порада іноземцям, які хочуть практикувати свою данську мову – пошук програм «Elderlearn», якими керують місцеві комуни.

Ці організації пропонують постійні візити приємних самотніх людей похилого віку, які завжди раді спілкуватися з вами данською мовою стільки, скільки ви бажаєте.

Розділ 14. Секрети спілкування з данськими колегами

Коли ви працюєте в данському офісі, вас часто запрошують на імпровізовані соціальні заходи в офісі з вашими данськими колегами. У когось може бути день народження, у когось народилася дитина, хтось святкує десятиріччя роботи в компанії, а хтось наступного дня йде у відпустку. І майже всі ці зустрічі супроводжуються тортом.

Торт дуже важливий у Данії.

Торт будує мости.

Торт заводить для тебе друзів.

І коли тобі, як іноземцю, пропонують колективний торт, буде гарною ідеєю з'явитися та взяти участь в цьому заході.

Коли я тільки почала працювати в данському офісі, я зробила величезну помилку. Я відмовилася від торта.

Важливо прийти на торт

Я б могла подумати: «Ні, в мене незакінчена робота». Або: «Я маю закінчити цей звіт». Або: «Я харчуюся здоровою їжею. Тим більше, що зараз сезон купальників». І я могла б не робити перерви і не їсти торт зі своїми колегами.

Це було б неправильно та поганим «тортовим» етикетом. Неформальне спілкування в офісі – це спосіб ближче познайомитися з данськими колегами, тому що ви, ймовірно, не будете багато спілкуватися з ними поза роботою. Це ваш чудовий шанс поговорити про речі, які не стосуються безпосередньо роботи.

Ось що варто знати про торт.

Навіть якщо ви справді не можете їсти торт з якоїсь причини, просто приєднайтеся, щоб пригоститися чашкою кави чи чаю та поспілкуватися хвилини десять. Привітайте того, хто дарує торт, з будь-якої нагоди. Це ваша можливість здаватися частиною команди, частиною групи.

Справа в тому, що данські компанії часто мають великі проблеми з так званим силосним ефектом, коли один колега не знає, над чим працює інший. Перерва на торт – це шанс випадково дізнатися, чим насправді цілий день займається той хлопець в іншому кінці кімнати.

«Приватні друзі»

Завжди приємно познайомитися зі своїми колегами – вони можуть бути одним із найяскравіших моментів роботи в Данії. За ці роки у мене були чудові колеги, справді чудові люди. Це чудовий спосіб познайомитися з данцями, потренуватися розмовляти данською мовою та дізнатися більше про данську культуру.

Але ви не повинні очікувати, що ваші данські колеги стануть друзями поза офісом або «приватними друзями», оскільки цей термін іноді перекладається безпосередньо з данської (private venner).

Не варто навіть очікувати побачити їх поза офісом.

В інших країнах – Німеччині, Англії, Японії – люди часто збираються зі своїми колегами поза офісом, зустрічаються, щоб випити пиво або пограти в гольф.

У Данії це незвично, якщо вам за 30 років або навіть менше, якщо ваші колеги вже одружені з дітьми. Данці люблять проводити час зі своїми добрими друзями та в родинному колі.

Час поза роботою – це сімейний час, відпочинок. Коли ви прощаєтеся зі своїми колегами в п'ятницю вдень, ви, ймовірно, не будете спілкуватися з ними до ранку понеділка.

Корпоративне пияцтво на вечірках

Є кілька винятків. Корпоративні спортивні команди є великою справою в Данії. Якщо ви любите бігати, хтось із великим бажанням залучить вас до бігової команди, яка представляє компанію на зовнішніх бігових заходах, на яких ваша компанія змагається з іншими компаніями. Деякі компанії також мають змагальні велосипедні команди, які значною мірою замінили гольф як найкращий і дієвий спосіб міжкорпоративного спілкування.

Багато компаній влаштовують вечірки для персоналу (на які не запрошуються подружжя та партнери) один або два рази на рік, як правило, один на Різдво, другий

влітку. Я ненавиділа ці вечірки, тому що я не тусовщиця і не вживаю багато алкоголю. Але я все одно рекомендую піти, щоб показати, що ви є частиною команди.

Якщо ви зовсім не вживаєте алкоголь, налейте собі газованої води і погуляйте на вечірці з людьми, яким потрібно їхати додому. Їм також не можна вживати алкоголь. Після певного моменту, зазвичай приблизно о 21:00, усі будуть настільки п'яні, що ніхто насправді не помітить, є ви там чи ні. Ви можете тихенько попрощатися і вислизнути. Поки ви показуєте своє обличчя, ви демонструєте, що належите до групи.

Ваш начальник також, ймовірно, з'явиться на цих вечірках і може зробити дурницю після надмірного вживання алкоголю. Данське корпоративне життя полягає в тому, щоб прийти на роботу наступного дня і сказати «Tak for sidst», а потім вдавати, що нічого ганебного не сталося.

Обід з колегами

У деяких компаніях весь персонал, або принаймні весь відділ, обідає разом. Зазвичай близько полудня хтось проходить робочою зоною і скаже: «Vi spiser!», що перекладається як «Ми їмо!». Очікується, що ви залишите роботу та приєднаєтесь до команди на обід.

У великих компаніях це зазвичай відбувається в їдальні компанії. Ви вносите щомісячну плату за їжу (зазвичай це не дуже велика сума, лише стільки, щоб уникнути оподаткування як пільги), а їжа загалом добра. Коли я вперше приїхала до Данії, страви майже завжди були традиційними данськими – багато свинини – але сьогодні є набагато більше різноманітних страв

Менші компанії часто мають фургон, який щоденно доставляє їжу для всіх. Це може бути добре деякий час, але їжа може стати одноманітною, тому що продавці, які постачають їжу, зазвичай потрапляють на «проторену стежку» та залишаються там. В одній із компаній, у якій я працювала, був продавець, який готував смажені страви, і я, здається, їла смажену їжу щодня протягом трьох місяців. Це було вже занадто.

В усякому разі, іноді мені було важко обідати з колегами. Коли настає час відпочити на роботі, я люблю розслабитися та очистити свій розум, можливо, відповісти на особисті електронні листи та текстові повідомлення, або просто деякий час помовчати. Але це зовсім не те, чого від вас очікують в данському офісі, тому що це може відзначити вас як людину, яка насправді не є частиною команди. Мій

компроміс полягав у тому, щоб їсти з колегами двічі-тричі на тиждень. Здавалося б, цього достатньо.

П'ятниця вранці – хліб, п'ятниця ввечері – бар

Деякі офіси також діляться хлібом і кавою протягом години або близько того в п'ятницю, і кожен по черзі заходить до пекарні та купує булочки.

На цих сесіях «morgenbrød» часто лунають оголошення департаментів, тож уникнути їх неможливо.

Близько 15:00 у п'ятницю хтось із компанії відкоркує пляшку вина та покладе кілька сортів пива для команди. Це «fredagsbar», або п'ятничний бар. Менш ймовірно, що він включатиме діловий вміст, але все одно це гарна нагода поспілкуватися з колегами

Не їжте останній шматок торта

Повернемося до торта. У якийсь момент настане ваша черга принести торт для колег – можливо, у вас день народження, або ви їдете у відпустку. Можна купити торт в одній із чудових пекарень Данії. Ви не отримуйте додаткових балів за домашній торт.

Власне кажучи, хоча деякі датські домашні тістечка чудові, як-от торт «Мрія» (drømmekage) з коричневим цукром і кокосовою начинкою, деякі жахливі.

Шоколадний пиріг домашнього приготування в Данії на смак нагадує картонну коробку.

Тому сміливо купуйте торт, а не випікайте його самостійно. Ніхто не думатиме про вас погано.

Є ще одне правило, яке ви повинні знати про торт в Данії: вважається непристойним з'їсти останній шматок, принаймні, не спитавши інших, чи хочуть вони його з'їсти. Але це не завжди можливо, якщо, скажімо, останні шматочки торта лежать на спільній кухні.

Це сталося зі мною одного разу, коли я працювала у Carlsberg.

Після того, як усі з'їли шматочок чудового іменинного торта, на кухонному столі залишився останній шматок.

Звичайно, ніхто не хотів брати останній шматочок, тож перший ласун розрізав шматок навпіл.

А потім наступна людина розрізала цю половину навпіл.

Зрештою, все, що залишилося, це тонкий шматочок, який був майже прозорим.

Але ніхто так і не взяв останній шматок. Усі вони були хорошими колегами, які знали свій торговий етикет.

Розділ 15. Датський гумор: сарказм, пиріг невдачі, та «великі рухи руками»

Почуття гумору щодо себе – те, що данці називають «самоіронією» – є одним із найважливіших елементів пристосування до данського суспільства та данського робочого середовища.

Іноземцям із країн, де ієрархія, честь або «обличчя» важливі, може знадобитися деякий час, щоб звикнути до цього.

У Данії, якщо вам щось не вдалося на роботі, ви заляпали сорочку їжею або зробили з себе дурня з будь-якої іншої причини, ви повинні вміти сміятися над власною невдачею.

У данців навіть є традиція, яка називається кваєбаєр «kvaјebaјer» (пиво невдачі) або кваскейє «kvaјekage» (пиріг невдачі).

Людина, яка робить велику помилку, пропонує це пиво чи пиріг іншим, як спосіб жартівливого визнання того, що він/вона облажався або облажалася.

Наприклад, один із моїх знайомих у LinkedIn працював у невеликій компанії, яка не змогла вкластися у важливу дату доставки. Коли засновники компанії нарешті доставили продукт, вони також доставили яскравий «пиріг невдачі», якому усі приділили кілька хвилин робочого дня, щоб насолодитися.

Данський гумор не завжди смішний

Висміювати себе може бути весело та легковажно, але данський гумор не завжди такий ніжний.

Коли данський гумор спрямований на інших, він є постійним джерелом плутанини для іноземців, і може стати причиною непорозуміння і дискомфорту в офісі.

Основа данського гумору полягає в тому, щоб стримувати людське его, принижуючи всіх, хто вважає себе кращим за інших. У найкращому випадку він добродушний і грайливий, але також може бути сухим, темним і дивним, а іноді пасивно-агресивним і жорстоким. Це рідко буває смішно.

Наприклад, я була на зустрічі, яка проходила в одній із відреставрованих будівель 18-го століття, улюблених датським креативним класом. Ми були нагорі в кімнаті, яка була переобладнана з горища. Товсті дерев'яні балки тримали похилі стіни. Одна з учасниць зустрічі опустила ся, щоб увімкнути свій комп'ютер, і, занадто швидко підвівшись, вдарилася головою об товсту балку.

Почувся гучний удар, коли її череп вдарився об важку деревину, і вона схопилася за голову.

Потім хтось у кімнаті порушив тишу. «Нічого страшного», – весело сказав він. «Все одно там небагато чого є».

Вона була данкою і вважала, що це смішно. Хтось інший міг так не подумати. Данці вважають сарказм ознакою інтелекту.

Для данців уїдливі сарказм є доказом інтелекту, впевненості та дотепності

Іноземці, які мають справу з культурною плутаниною, не завжди сприймають це саме так, особливо якщо сарказм від їх керівника.

Більшість данців достатньо розумні, щоб уникати найгірших аспектів данського гумору з новачками, але іноді все одно вислизає маленький різкий коментар.

Наприклад, якщо ви запізнитесь на кілька хвилин на зустріч, ведучий може сухо сказати: «У вас гарний годинник. Він працює?» Це жарт і нагадування про те, що запізнення не цінується.

Часто кажуть, що коли іноземець включається в коло данського гумору, це тому, що данці знають, що вони можуть його прийняти, і прийняли його як частину групи.

А до того часу пам'ятайте, якщо данець начебто висміює вас, він намагається посміятися з вами, а не над вами.

Данці не сміються в кінці своїх жартів і не кажуть «жартую». Натомість вони сидять із кам'яними обличчями, чекаючи, поки ви відповісте своєю їдкою дотепою. Якщо ви не впевнені, що чийсь слова мають бути жартом, запитайте його/її.

Не робіть «великих рухів руками»

Хоча пасивна агресія поширена в Данії, відкрита сварка – ні.

Не підвищуйте голос. Не кричіть. Не надсилайте гнівних листів. Не розмахуйте руками, щоб висловити думку. У данців є приказка для людей, яких вони вважають

занадто експресивними – «він робить великі рухи руками». І ніколи, ніколи не втрачайте самовладання.

У багатьох культурах втрата самовладання розглядається як ознака влади та пристрасі. Зробити сцену – це спосіб показати, що ви дійсно про щось дбаєте. Якщо це важливі особисті стосунки або почесна політична посада, вийти з себе вважається благородним і виправданим.

У данській культурі втрата самовладання сприймається як ознака того, що ви нездатні контролювати себе та, взагалом, не заслуговуєте на довіру. Данці відразу втрачають повагу до того, хто не може себе контролювати.

Якщо ви думаєте, що зірветесь на роботі, заспокойтеся та йдіть прогулятися. Я сама робила це кілька разів.

Людина, на яку ви злилися, не забуде та не побоїться розповісти друзям або діловим знайомим про вашу «божевільну» поведінку. Ви ніколи не захочете мати ворога в такій маленькій країні, як Данія, де ви знову і знову зустрічатимете тих самих людей.

Розділ 16. Спільна робота онлайн

Дистанційна робота стала звичним явищем у Данії. Данський колега на іншому кінці вашої віртуальної зустрічі може бути вдома, на дачі в сільській місцевості або у відпустці в Іспанії, а не в офісі.

Приходьте вчасно або завчасно, щоб уникнути технічних труднощів.

Під час віртуальної зустрічі всі звичайні правила роботи з данцями посилюються.

Будьте на місці вчасно або навіть трохи раніше, щоб вирішити будь-які технічні труднощі. Переконайтеся, що ви берете участь у кожній розмові, навіть з тими, хто займає вищу посаду, що може бути трохи страшним для людей з більш ієрархічних культур.

Якщо у вас є можливість допомогти спланувати віртуальну зустріч, подивіться, чи можете ви організувати приміщення для сеансів, де можна зробити більше, ніж у величезному онлайн-натовпі.

Фон важливіший за гардероб

Те, як ви виглядаєте під час віртуальної зустрічі, не має особливого значення, якщо ви добре одягнені. Побачити данського великого начальника в худі під час віртуальної розмови – не рідкість.

Однак спробуйте організувати нейтральний фон – книжкову полицю чи щось подібне – або розмийте все, що стоїть за вами.

Нещодавно я мала онлайн-зустріч із симпатичним хлопцем, який вирішив провести нудну дискусію про практику бухгалтерського обліку перед величезним двоспальним ліжком в його спальні.

Данська прямота посилюється

Одним з складних аспектів віртуальної роботи з данцями є те, що їхній звичайний сарказм і прямота стають ще помітнішими.

Відеодзвінки принаймні мають перевагу обличчя та посмішки, але електронні листи, чати та аудіодзвінки з данцями можуть здатися короткими, різкими та майже поблажливими.

Вони не такі: просто данці не люблять світських балачок.

«Просто ні»

Одна американська керівниця розповіла мені про онлайн-чат зі своїм данським колегою щодо майбутнього проекту. Вона запропонувала зібрати їхні дві команди разом, щоб налагодити стосунки до початку проекту.

«Ні», – відповів данський виконавчий директор, після чого настала тиша.

«Просто ні?» – здивувалася американська керівниця. «Не обговоримо це» або «Я не впевнений»?

«Думаю, це було б марною тратою часу», – відповів данець.

Прямота як форма елегантності

Данська прямота для них є формою елегантності.

Навіщо сповільнювати справу купою пухких непотрібних слів? Краще заощадити час і зайнятися роботою.

Але здалеку це може бути таким же бадьорим, як холодний північний вітер.

Не працюйте за розкладом інших людей

Якщо ви працюєте в іншому часовому поясі, ніж ваші данські колеги, ви можете отримувати електронні листи чи інші робочі повідомлення в той час, коли вони на роботі, а ви – ні.

У більшості випадків вони не очікують негайної відповіді. Одна велика компанія, з якою я працюю, має стандартний підпис на кожному електронному листі: «Мій робочий час може не збігатися з вашим. Будь ласка, не відчувайте потреби відповідати мені в неробочий час».

Ваша робоча культура може надавати пріоритет цілодобовій доступності, але данці цього не роблять. У країні, де гроші та статус менш важливі, ніж у багатьох інших місцях, вільний час дорожчий за золото.

Зворотний бік полягає в тому, що якщо вам терміново потрібен ваш данський колега, щоб відповісти на запитання або схвалити рішення, він може бути недоступний, коли вам це потрібно.

Це може бути ввечері, у вихідні або навіть під час довгих, 3-4-тижневих літніх канікул, яких данці з нетерпінням чекають цілий рік.

Розділ 17. Дні народження та подарунки на робочому місці в Данії

Дні народження – це велика справа в Данії. У ваш день народження ви можете прийти вранці та виявити, що ваші колеги поставили на вашому столі прапор Данії або навіть прикрасили його крихітними прапорцями Данії.

Це не націоналістична заява, а лише загальна заява про день народження. Одного разу я спробувала додати власний національний прапор до оформлення дня народження, але мені здалося, що це їх збентежило.

Ваші колеги також можуть зробити вам комплімент про погоду в цей день. Вважається, якщо ви себе гарно повеличили протягом року, то сонячний день у ваш день народження буде винагородою за це.

Принесіть торт на ваш день народження

Коли у вас день народження, ваше завдання – принести торт або тістечка, щоб пригостити команду. Не потрібно занадто думати про це та привозити щось особливе з рідної країни. Ваші колеги справді хочуть добре знайомі їм тістечка. Популярним рішенням є «тортик» із місцевої пекарні. Ви можете попросити прикрасити його глазур'ю, на якій буде написано ваше ім'я або якась особлива деталь, наприклад, стетоскоп для лікаря.

Подарунки на день народження, як правило, не дарують, якщо тільки ви не святкуєте «круглу» дату, наприклад, 30, 40, 50 або 60 років. У такому випадку хтось в офісі може зібрати кошти для спільного подарунка, або фірма виділить певну суму на покупку гарної вази данського дизайнера або книгу з чудовими зображеннями. Більшість данських подарунків мають наклейку «обмінна марка», яка дозволяє легко обміняти подарунок на те, що вам більше подобається.

На Різдво компанії іноді дарують співробітникам святкові подарунки. Зазвичай це невеликий предмет розкоші. Або всі співробітники отримують однакові подарунки, або вам запропонують вибрати подарунок з кількох варіантів однакової вартості. Як

правило, ця вартість буде ретельно підібрана, щоб вам не довелося платити податок на отриманий подарунок.

Якщо клієнт пропонує вам подарунок

Данія регулярно входить до списку найменш корумпованих країн світу, що є однією з її переваг. Багато данських компаній не приймають подарунки від клієнтів. Як з етичних міркувань, так і тому, що вони вважають це несправедливим по відношенню до колег, які не зустрічаються з клієнтами і не отримують подарунків.

Запитайте про це свого начальника. Деякі компанії вимагають, щоб усі подарунки клієнтів віддавалися у відділ кадрів, щоб їх можна було розподілити на різдвяній вечірці компанії. Інші мають винятки для отримання подарунків невеликої вартості, що дозволяє приймати невеликі предмети, наприклад, футболку з логотипом клієнта.

Про подарунки «враження», такі як запрошення в хороший ресторан за рахунок клієнта, також слід запитати у вашого начальника. Іноді існують певні обмеження на вартість вечері, яку ви можете прийняти, або навіть на вартість пляшки вина, яку ви можете відкоркувати за столом.

Подарунки колегам не потрібні

Не обов'язково дарувати подарунок вашому данському начальнику. Подарунок, ймовірно, змусить його почуватися незручно. Вам також не потрібно дарувати подарунки вашим колегам, за винятком особливих випадків, наприклад, коли в родині народжується дитина.

У цьому випадку відповідальна особа в компанії, швидше за все, буде координувати та збирати кошти з усіх, щоб зробити подарунок від усієї команди.

Якщо ви знаєте людину, яка буде відмічати святкову подію, внесок у розмірі 50 крон – це гарний жест, але не бійтеся сказати «ні». Також прийнято підписувати вітальну листівку.

Як правило, ви не підписуєте листівку, якщо не робили свій внесок на подарунок.

Розділ 18. Данська зарплата та податки

Багато іноземних громадян в Данії користуються спеціальним податковим планом для дослідників (науковців) та інших високоосвічених або високооплачуваних людей. Це дозволяє їм сплачувати знижений податок на прибуток у розмірі 27% протягом семи років.

Якщо вам не пощастило прибути до Данії за цією програмою (мені не пощастило), ви будете платити такі ж амбітні податки на прибуток, що й данці, щоб фінансувати щедрі данські послуги соціального забезпечення.

А-податок та В-податок

Однак данські податки на прибуток можуть вас заплутати, оскільки вони поділені на дуже багато різних частин.

Ваша основна робота підлягає оподаткуванню «А-skatt» або А-tax (А-податок); якщо ви працюєте додатково у вільний час, скажімо, виступаєте з доповідями чи займаєтеся кейтерингом у вихідні, це підпадатиме під категорію «В-skatt» або В-tax (В-податок).

Перевірте ще раз, чи дозволяє ваша віза працювати у вільний час на іншій, додатковій роботі. Деяким іноземним громадянам з країн, які не входять до ЄС, скасовували дозвіл на роботу і відправляли додому через те, що вони додатково працювали у вільний час.

Брутто та нетто

Найважливіші два рядки в платіжній відомості: брутто, тобто те, що вам платить роботодавець, і нетто, тобто те, що ви фактично отримуєте «на руки».

Між ними буде кілька рядків податків, які ви повинні сплатити. Уряд стягує внесок на ринок праці, який називається AM-bidrag, а також bundskat (нижній податок) і, якщо ви отримуєте нормальний дохід, topskat (верхній податок). Раніше також існував «середній податок», але його скасували кілька років тому.

Також ваш муніципалітет або комуна стягує власний податок (kommuneskat). Різні муніципалітети мають різні рівні податків: у Копенгагені, наприклад, незалежний муніципалітет Фредеріксберг добре відомий тим, що має нижчий власний податок kommuneskat, ніж місто поруч.

Ви також можете помітити невеликий церковний податок (kirkeskat), який йде на підтримку данської державної церкви та її гарних будівель.

Якщо ви не християнин і не хочете платити церковний податок, ви можете піти в церковний офіс вашої єпархії (sogn) і підписати заяву про те, що ви невіруючий. Зауважте, що невіруючі не можуть одружуватися в данській державній церкві (якщо вони не одружуються з віруючою людиною) і не отримають похоронного благословення, якщо їм настільки пощастило, що вони померли в Данії.

Деякі корисні вирахування з податку на прибуток

Кілька пунктів вираховуються з вашого доходу ще до того, як нараховується податок. Отже, особисті відрахування (personfradrag), а також ваші профспілкові внески та внески A-kasse не оподатковуються.

Оскільки профспілки надсилають інформацію про членство безпосередньо до податкових органів, то профспілкові внески автоматично вираховуються з вашого доходу. Коли ви отримаєте повідомлення про нарахування податку, відрахування вже буде зроблено.

Інші відрахування, можливо, доведеться ввести самостійно. В той час як відсоткові виплати за кредитами данських банків нараховуються автоматично, виплати відсотків іноземним банкам можуть не нараховуватися.

Транспортні витрати для людей, які живуть далеко від роботи, також можуть бути враховані. Щоб правильно розрахувати всі ці відрахування, вам може знадобитися допомога відділу кадрів або бухгалтера.

Не забувайте, що данські податки повинні сплачуватися з вашого доходу з будь-якої точки світу, а не лише з вашого доходу в Данії.

Непрямі податки

Окрім прямих податків на ваші доходи, у Данії також є багато непрямих податків. Той, який ви будете платити майже щодня, це MOMS, тобто податок з продажу або податок на додану вартість у розмірі 25%, який уже додано до ціни більшості товарів. Деякі речі, наприклад поштові витрати, звільнюються від MOMS.

Ви також будете платити «зелені податки» на рахунки за електроенергію та воду, а також податок на пальне, якщо ви керуєте автомобілем. Купівля нового автомобіля означає податок до 150% на розкішні моделі, тому перше, що роблять данці, коли виїжджають за межі країни – купують справді шикарний автомобіль.

Якщо ваш дохід зміниться, повідомте про це податківців.

Наприкінці кожного року податковий департамент надсилатиме вам *forskudsopgørelse* (попередній огляд податку), у якому буде зазначено, скільки грошей ви очікуєте заробити в наступному році та скільки відсотків податку ви будете платити щомісяця.

Якщо протягом року ви заробите більше, ніж вказали в очікуваній сумі, ви будете зобов'язані сплатити додаткові податки у кінці року. Якщо ви заробите менше, ніж очікували, податкова (*skat*) поверне вам різницю, на яку ви сплатили більший податок.

Якщо ви раптом виявите, що заробляєте набагато більше грошей, ніж вказали у прогнозованому заробітку, варто вказати це одразу у вашій податковій карті. Інакше в кінці року ви отримаєте великий рахунок, який необхідно буде оплатити.

Ви можете внести зміни у податкову карту онлайн і поставити запитання, на які відповідь доброзичливий працівник податкової.

Якою б вимогливою не була податкова система Данії, вона відносно добре керована та у ній легко орієнтуватися. Всі розрахунки виконуються для вас автоматично. Ваше єдине завдання – переглянути їх, і зазвичай вони правильні.

Не обманюйте податкову. В Данії сплата «справедливої частки» витрат на соціальне забезпечення дуже нагадує сучасну національну релігію.

Розділ 19. Не працюйте, коли ви хворі та відчуваєте стрес

У деяких країнах «працюючий хворий» є символом гордості. Ви настільки віддані своїй команді або робочим завданням, що приходите на роботу, навіть якщо відчуваєте себе погано.

В Данії все навпаки. Якщо ви відчуваєте, що захворіли та можете заразити інших, вас вважатимуть кращим членом команди, якщо ви залишитеся вдома в цей день і попіклуєтесь про власне здоров'я. Ви не повинні працювати з дому або відповідати на електронні листи, якщо хворі.

Також вважається нормальним взяти день-два для відпочинку, якщо вдома у вас хвора дитина. Хоча в цих випадках вас можуть попросити взяти участь в онлайн-зустрічі або в якійсь іншій робочій діяльності, поки ваша дитина спить.

Одна річ, яка не вважається нормальною, це повідомити про хворобу, коли ви просто хочете вихідний день з якоїсь іншої причини. У цьому випадку ви повинні попросити «день для себе», який, як правило, виключається з вашої щорічної відпустки.

Данський робочий простір побудований на довірі. Якщо з'ясується, що ви насправді не хворіли, але сказали, що хворі, цей факт зруйнує довіру і може бути першим кроком до припинення співпраці.

Можливо, ви знаєте заздалегідь, що вам знадобиться вільний від роботи час. Наприклад, якщо ваші родичі приїжджають до міста, або у вас є важливе релігійне свято. Забронюйте ці вихідні дні якомога раніше, щоб ваш начальник міг внести їх до робочого розкладу.

«Знемагання від стресу»

З огляду на відносно низьку кількість робочих годин і масштабну мережу соціального забезпечення, вас може здивувати, що кількість працівників, які «знемагають від стресу» в Данії є надзвичайно високою.

Стрес – це стан, який виникає через перевантаження роботою або робочою ситуацією, і тому ви починаєте відчувати такі фізичні симптоми, як безсоння або біль у шлунку. Це явище особливо поширене серед жінок, які виховують дітей та працюють повний робочий день. Проте це може статися з будь-ким, особливо з людьми, які працюють на роботі, де погано визначені робочі завдання або мають начальника зі складним характером.

Багато компаній мають гарячі лінії, куди ви можете зателефонувати, якщо починаєте відчувати симптоми стресу. Ними керують приватні медичні страхові компанії, залучені вашим роботодавцем. Ці гарячі лінії, як стверджують, на 100% конфіденційні. Якщо ви відчуваєте себе перевантаженим, зателефонуйте їм раніше, а не пізніше. Мета полягає в тому, щоб лікувати ваш стрес, перш ніж ви повністю знеможете від стресу, адже тоді доведеться просити вільні від роботи дні.

Ваша профспілка також може запропонувати консультаційні послуги або зв'язати вас з кимось, хто може їх надати.

Коли ваш колега страждає від стресу

Багато працівників «змагають від стресу» і зникають з офісу на тижні, а іноді й місяці. Коли вони повертаються, вони часто виглядають трохи слабкими, та, ймовірно, скорочують свій робочий час. Намагайтеся не бути цинічними щодо людей, які страждають від стресу, або згадайте, що голодні люди на вашій Батьківщині знають, що таке стрес. Стрес в Данії сприймають дуже серйозно.

Розділ 20. Робота з сусідами Данії: Норвегія, Швеція, Німеччина тощо

Коли я вперше приїхала до Данії, було досить звичним брати участь у зустрічах, на яких данці, норвежці і шведи говорили своїми власними мовами і просто припускали, що всі інші їх розуміють. Це був гордий вияв скандинавської солідарності.

Нажаль, це ніколи не працювало дуже добре, і всі зрозуміли один одного приблизно на 80% від сказаного.

Зокрема, шведи та норвежці насилу розгадували головоломки розмовної данської мови.

Тепер до зустрічей приєднуються також інші іноземці, що означає, що ці міжскандинавські розмови ведуться англійською мовою для загального полегшення.

Норвегія: бідна дитина, яка стала багатою

Багато данських компаній активно співпрацюють з їхніми співвітчизниками-скандинавами у Швеції та Норвегії. Авіакомпанія Scandinavian Air Services (SAS) літає з усіма трьома національними прапорами на своїх літаках, хоча норвезька держава продала свої акції в авіакомпанії ще в 2018 році.

Норвезька держава могутня і дуже багата. Норвегія колись була бідною дитиною в скандинавській родині, але після відкриття нафти в Північному морі вона стала як сусідським багатієм, так і однією із найбагатших країн світу.

Багато данців їдуть до Норвегії на роботу. Зокрема, це медичні працівники, які можуть отримувати чималі зарплати за кілька тижнів надання допомоги пацієнтам в одному з віддалених сіл Норвегії.

Норвегія була частиною Данії протягом трьох століть. Її королівська сім'я походить із королівської сім'ї Данії. У міжнародних спортивних змаганнях, Норвегія та Данія радісно вболівають один за одного, коли їхні власні команди вибувають із змагання.

Вони рідше вболівають за Швецію, яку сприймають як жорстоку, владну країну – старшого брата, який хоче вказувати всім іншим, що їм робити.

Швеція: шокована датською прямою

Швеція справді більша, з більшим населенням та всесвітньо відомими компаніями, такими як ІКЕА та Н&М. Але багато шведів працюють у Данії, зокрема в Копенгагені, де вони можуть їздити на роботу через Ересуннський міст.

В останні роки датська крона була сильнішою за шведську крону. Це означає, що з данською зарплатою можна почуватися щедрішим до близьких, які живуть та сплачують свої рахунки у Швеції.

Шведський і данський стилі роботи відрізняються. Шведи мають тенденцію бути більш формальними, ніж данці. Шведські керівники зазвичай очікують більшої поваги, ніж данці, і шведи можуть бути шоковані данською прямою.

По-шведськи, це танцювати навколо незручних тем і перекладати всю провину на помилкове консенсусне рішення. Шведи витрачають набагато більше часу та зусиль, щоб досягти консенсусу, ніж данці, і коли консенсусне рішення досягнуто, команда, загалом, його дотримується.

Данці, з іншого боку, можуть легко відкинути ретельно продумане командне рішення, якщо умови змінюються або якщо вирішать, що так буде краще. Це насторожує шведів.

У Швеції цінують ввічливість і врівноваженість значно більше, ніж в Данії, тому шведи часто сприймають данців як безвідповідальних, ненадійних, а часом і грубих.

Вони також іноді вважають данців расистами та негативно налаштованими до іноземців, що є іронічним, оскільки гнучкість данського робочого місця власне означає, що компанії більш охоче наймають іноземців. Але якщо очікування не справджуються, працівника можна швидко звільнити, що дуже проблематично зробити у Швеції.

Фінляндія та Північний регіон

Іноді регіональне співробітництво включає також Фінляндію та Ісландію, які, крім трьох інших скандинавських країн, складають Північний регіон.

Фіни не є скандинавами і бізнес-співпраця Фінляндії з Данією мала злетити і падіння. Фіни серйозні люди, а датчани дещо гнучкіші (з данської точки зору) або нестійкі (з фінської точки зору).

Колись я була частиною величезної ІТ-міграції з фінської системи до данської, що провокувало погані відчуття з обох сторін. Данці припускали, що вони вирішать будь-які проблеми, а фіни очікували, що система буде працювати безперебійно з першого дня.

Фіни часом менш комфортніше володіють англійською, ніж їхні скандинавські колеги, і оскільки вони, як правило, перш за все спокійні люди, інколи можуть виникнути непорозуміння. Один менеджер в Данії сказав мені, що відпустить свою команду фінських робітників обговорити між собою вирішення проблеми, і тоді людина з команди, яка краще за всіх володіє англійською мовою, озвучила це рішення для інших колег.

Ісландські колеги, плюс гренландці та фарерці

Також часто можна зустріти колег з Ісландії, які працюють в Данії. Багато ісландських дітей вивчають данську мову в школах – країна багато років перебувала під владою Данії, ставши повністю незалежною лише у 1944 році. Оскільки Ісландія маленька країна, Данія є популярним вибором для реалізації кар'єрних можливостей.

Ви також можете зустріти гренландців і жителів Фарерських островів, що працюють в Данії. Ці дві території належать Данії, тому мешканці цих земель є громадянами Данії, хоча вони мають свої мови та відмінні культури.

Інші європейські колеги: довіра на противагу захисту

Також в Данії ви можете зустріти амбітних молодих випускників з країн Балтії (Естонія, Латвія, Литва) і Польщі, які будують свої кар'єрні портфоліо, та багато талановитих людей з Іспанії, Італії, Португалії та Греції.

Деяким із цих новачків подобається данський робочий стиль довіри, плоскої ієрархії та обміну інформацією, в той час як для інших це є викликом, маючи попередній досвід з більш захищеним і конкурентним середовищем у своїй роботі.

Крім того, для людей, які приїхали з країн з високим рівнем корупції, іноді складно довіряти органам влади в Данії, які рідко бувають корумпованими, але можуть бути впертими.

Німеччина: важка історія, веселе сьогодні

Найважливіші робочі відносини у Данії з Німеччиною, також найбільшим партнером з імпорту та експорту.

Німеччина і Данія декілька разів сварилися протягом століть, останній раз під час Другої світової війни, коли Данія була окупована нацистською армією протягом п'яти років. Старші данці ставлять свічку на вікно ввечері 4 травня до вшанування закінчення окупації в 1945 році.

Але в цій кривавій історії напрочуд мало злоби і практично жодного негативного висловлення проти сучасних німців. Багато данських дітей вирішують вивчати німецьку мову в школі, а Берлін і Мюнхен – популярні напрямки для відпочинку.

Деякі поїздки значно коротші: данці люблять їздити на кордон з Німеччиною у Фленсбурзі, щоб купувати пиво та сигарети за зниженими цінами Німеччини.

Також будується підводний тунель між південною Данією та північною Німеччиною, який зробить ці дві країни ще ближче.

Структура та ієрархія

Що стосується робочої культури, німці, як правило, більш структуровані, ніж данці. Якщо в робочому процесі є десять кроків, німці захочуть ретельно виконати кожен із них, тоді як данці весело пропустять ті, які не дають очевидної вигоди.

Данці мають спокійний характер, який німці цінують в деяких контекстах – вони люблять проводити літо в Данії, поніжитися на сонці, на вітряних данських пляжах – але їх також дратує, коли вони хочуть перейти до серйозних речей у бізнесі.

Один німецький підприємець, якого я зустріла у Данії, сказав мені, що він відмовився наймати молодих данців; за його словами, вони не завжди були готові з'являтися на ранкові зміни, особливо у вихідні. Він звинуватив данську соціальну систему в тому, що вона зробила їх «надто м'якими» та змушує надавати перевагу найманню на роботу іноземних студентів натомість молодих данців.

Німці також схильні більше поважати ієрархію і титули, ніж данці. У Данії навіть лікарі не використовують «Dr.» перед їхніми іменами, але тільки дурень встане між німцем і їхнім улюбленим титулом «доктор», незалежно від того, чи це ступінь у галузі ортопедії або поезії.

Розділ 21. Менеджмент у Данії: інструкція для іноземця

П'ять років назад, коли я писала перше видання цієї книги, не було потреби для розділу про іноземців, які керують данцями. В країні було відносно небагато міжнародних менеджерів, і зазвичай це були керівники-чоловіки, яких наймали із сусідніх країн, таких як Норвегія чи Нідерланди.

Проте, це швидко змінилося, і тепер я часто зустрічаюся з менеджерами, які також були найняті з усієї Європи, Азії та Америки. Багато з них є жінками, більшість з них мають досвід у процесах або технологіях, які роблять їх важливим активом для Данії.

Колись вважалось, що лише данці можуть керувати данцями. Лише данці можуть зрозуміти химерні аспекти датської робочої культури.

Данська робоча культура дійсно дивна, але талановитий іноземний менеджер впорається, хоча іноземці й стикаються з деякими загальними викликами, коли керують данцями.

Завоювання довіри команди

Першим завданням часто є завоювання довіри данських працівників. Іноземні менеджери приїжджають із зірковим резюме, записами про досягнення та, можливо, кількома вагомими науковими ступенями, але данців це не вражає. Вони хочуть побачити, що ви можете зробити.

Одна жінка-менеджер із повноваженнями на масштабні зміни в компанії сказала мені, що данська команда сприйняла її скептично і дещо насторожливо, поки вона не завершила одну з другорядних (і відверто незначних) частин проєкту, продемонструвавши себе у дії.

Команда могла побачити на власні очі, що вона надійний і ефективний керівник. Після цього вони набагато краще співпрацювали.

Ніхто не любить зірок

Частина проблеми полягає в антиелітаризмі, який є частиною відомого данського Janteloven. Як успішний іноземний менеджер, ви, мабуть, були кращим студентом у ваші шкільні роки, найкращим випускником вашого шановного університету, і стали зіркою у вашій кар'єрі із вражаючими результатами в компаніях.

Ви зірка.

Проблема в тому, що данцям не дуже подобаються люди, які вважають себе зірками, або кращими за когось іншого. Бути амбітним вважається позитивним, але жадоба особистої влади та престиж – непривабливі риси. Авторитарність, яка так добре працює у багатьох ділових культурах, може бути неприйнятною для егалітарних данців.

Ніхто нічого не почне робити тільки тому, що ви щось сказали тоном начальника.

«Керування через страх» в Данії не працює

Мотивація данців часто відрізняється від мотивації працівників в інших країнах. Для соціальної держави не існує такого поняття, як керування через страх. Якщо працівник не виконує ваші вказівки, і його послуги не потрібні компанії, він все одно матиме повний доступ до безкоштовного медичного обслуговування, безкоштовної університетської освіти для дітей та державну допомогу по безробіттю протягом двох років. Його фінансова безпека не залежить від вас.

Індивідуальне визнання також не є мотиватором, як в деяких інших культурах. В Данії немає такого поняття, як «співробітник місяця». Данці з жахом сприймають ідею виділити одну особу серед команди для публічної похвали або публічної критики. Вони працювали в командах з часів вікінгів, і велика частина датської освітньої системи досі складається з групової роботи. На робочому місці данці досягають успіху або зазнають невдачі як команда, а не як особи.

Данці люблять робити свій внесок

Натомість, данців мотивує можливість вкладати свій досвід в проєкт. Вони очікують, що з ними проконсультуються, перед тим як ви будете приймати рішення. І будуть злими і роздратованими, якщо їх не запитують про те, що вони вважають в межах своєї зони відповідальності.

Вони з радістю поділяться з вами своєю думкою на офіційній зустрічі команди чи безпосередньо в розмові віч-на-віч. Вони навіть можуть перескакувати через рівні керування, щоб надати інформацію або дані, які, на їхню думку, ви повинні мати.

Нажаль, це працює і в іншому напрямку: Ваше начальство може перестрибнути через вас, щоб поговорити безпосередньо з вашою командою, коли вас немає поруч. Так виглядає датський егалітаризм і плоска ієрархія.

Чекайте постійних запитань

Освітня система Данії заохочує студентів постійно задавати питання, ця звичка продовжує працювати впродовж життя. Ваша команда може відкрито поставити під сумнів ваш підхід і рішення. Вони зробили б те саме і з данським начальником.

Ваша команда також може засипати вас запитаннями про процеси і техніки під час роботи над вашими проектами. Данці ненавидять мікроменеджмент, тому навіть якщо ви, як менеджер, будете казати їм, що робити, вони будуть дуже холодними до вас.

Замість цього, вони воліють задавати питання в процесі виконання завдань. Багато питань. Ваше завдання – бути доступним і направляти їх, разом з керуванням ресурсами та особистостями.

Нові професійні виклики є мотиватором

Важливо знаходити нові професійні виклики для вашої команди, яку данці часто цінують більше, ніж просування по ієрархії. У той час як багато культур бачать кар'єрний шлях як вертикальний підйом на вершину, данці схильні бачити цей шлях більш горизонтальним і цілісним, з новим досвідом і проблемами за межами управлінського шляху створення навичок і глибини.

Звичайно, деякі данці дуже хотіли б отримати підвищення, але вам, можливо, доведеться запитати їх безпосередньо, чи зацікавлені вони у вищій посаді, тому що вони можуть не сказати вам про це. Натомість від вас очікують, щоб ви зауважили, наскільки вони вправні. Данцям подобається вірити, що хороший продукт продається сам.

Якщо пропозиції у вашій команді з'являються несподівано, проведіть коротку зустріч та запитайте їх, чи хотіли б вони, щоб ви виділили час на реалізацію пропозицій. Батьки маленьких дітей інколи кажуть «ні».

Робочий час на протывагу продуктивності

Відданість балансу між роботою та особистим життям у Данії – це щось нове для іноземних менеджерів, і їм доведеться до цього звикнути. Члени команди справді залишають офіс о 16:00, а іноді й раніше; вони залишаються вдома на кілька днів, якщо їх дитина захворіла; вони візьмуть кожен день своєї відпустки. Мене часто запитують, чи данці ліниві. Вони не такі – вони працьовиті. Але вони не голодні.

Менеджер, який прирівнює години роботи до продуктивності та ефективності, і наполягає, що хоче проводити більше часу в офісі тільки заради присутності, є дуже непопулярним.

Те ж саме стосується керівників, які планують зустрічі за межами звичайного робочого часу (приблизно з 9:00 до 15:30), або пропонують команді працювати у вихідні або під час відпустки.

Нарешті, важливо проявляти співчуття до співробітників, які потребують додаткової відпустки через надзвичайну ситуацію, наприклад, член сім'ї зіштовхнувся з кризою здоров'я. Весь офіс буде спостерігати за тим, як ви ставитеся до цього бідолахи, і припускати, що ви б поставились до них так само.

Колеги, як правило, охоче допомагають виконувати робочі завдання в короткостроковій перспективі. Якщо працівнику потрібна додаткова відпустка, подумайте про це, тимчасово наймаючи додаткові руки. В Данії є армія фрілансерів і консультантів, з якими можна попрощатися, коли вони вам більше не потрібні.

Розділ 22. Чи отримаю я коли-небудь підвищення? І як ефективно використати свій щорічний огляд

Чи готова компанія, в якій ви хочете працювати, сприяти вашому просуванню або кар'єрному зростанню?

Чи перейшли на керівні посади інші іноземці, які вже якийсь час працюють у цій компанії?

Ці питання варто поставити на співбесіді.

Ви самі несете відповідальність за ваш професійний ріст.

Якщо ви отримаєте відповідь «ні», це не означає, що вам не варто братися за цю роботу. Це означає лише те, що вам, імовірно, доведеться перейти в іншу компанію, щоб просуватися по кар'єрній драбині. Багато данців теж так роблять. Може бути важко раптово стати начальником людей, які раніше були вашими звичайними колегами. Часто легше починати з абсолютно новою командою. Важливо пам'ятати, що ви самі несете відповідальність за свій розвиток.

У деяких країнах із традиційною корпоративною ієрархією чимала кількість років досвіду може автоматично співвідноситися з майже гарантованим просуванням по службі, але в Данії це не так.

Плоска ієрархія в багатьох данських компаніях просто означає менше рівнів управління, на які можна переходити. Якщо ви хочете отримати більшу роль у вашій компанії, вам потрібно сказати про це. Сприятливий час для цього – щорічний огляд або оцінювання співробітників, що відбувається в більшості середніх і великих данських компаній.

Підготовка до вашого щорічного огляду

Під час щорічного огляду кожен працівник сідає разом зі своїм начальником, щоб обговорити свій прогрес за останній рік і плани на наступний. Працівники також висловлюють свою думку щодо роботи начальника.

Підготовка до щорічного огляду часто означає заповнення багатьох різноманітних форм і бланків перед зустріччю, за допомогою яких працівники оцінюють себе та свого начальника.

Раніше, коли я працювала у великих корпораціях, я терпіти не могла цю частину процесу. Оцінювати себе в середовищі Janteloven завжди було складно, особливо на 4 чи 5, коли мова йде про якість роботи. Чи могла я дозволити поставити собі оцінку 5?

До того ж, здавалося, що ці форми завжди були потрібні тоді, коли я була зайнята іншими справами.

Якби я була більш амбітною, щоб потрапити в менеджмент компанії, я б не змарнувала можливості. Річний огляд – найкращий час, щоб дізнатися, які плани у компанії щодо вас і чи є вони взагалі.

Принесіть запити на навчальний курс на свій щорічний професійний огляд

Попросіть компанію оплатити курси та навчання, будь то кількадемні конференції чи повна програма MBA. Заздалегідь знайдіть потрібні курси та представте їх своєму начальнику під час зустрічі, а також поясніть, яку користь вони принесуть вашій роботі.

Данці люблять безперервну освіту, тож якщо ваша компанія не хоче інвестувати у ваше навчання, це означає, що вони не бачать для вас майбутнього. Під час одного з моїх щорічних оглядів я попросила у компанії конкретний курс, і мені відповіли: «Занадто дорого». Згодом я дізналася, що інший колега був схвалений на той самий курс. За шість місяців я пішла з цієї компанії. Перевагою курсів є те, що освіту, яку ви там здобуваєте, і контакти, які ви там встановлюєте, можна легко забрати з собою на наступну роботу. Нещодавній курс допомагає вам виглядати «свіжим» перед потенційним роботодавцем, особливо якщо це перший сертифікат про освіту, який ви отримали в Данії, а не в вашій рідній країні.

Нарада з розгляду заробітної плати

Зараз багато компаній виключили будь-яке обговорення зарплати з річного огляду та створили окрему зустріч для цього.

Ретельно підготуйтеся до цієї зустрічі, заздалегідь отримайте статистику з вашої профспілки, яка покаже, скільки заробляють люди з вашими навичками та досвідом.

Будьте готовими продемонструвати, як саме ви вийшли за рамки основних вимог вашої посади, створивши нові продукти чи процеси, заощадивши гроші компанії або залучивши нових клієнтів.

У Данії ви, як правило, не отримуєте підвищення лише за відслужений час, якщо тільки ваша профспілка не домовилася про це для всіх своїх членів. Вам і вашій профспілці потрібно буде переконати вашого начальника, що ви варті додаткових грошей.

Подумайте про роботу на себе

Якщо ви не бачите шляху до підвищення у вашій поточній компанії, але ще не готові піти звідти, подумайте про відкриття власного додаткового бізнесу або «роботи В», як це називають данці. Звичайно, перевірте, що ваша віза це дозволяє, а відділ кадрів у вашій корпоративній «вакансії» схвалює таку можливість. Ймовірно, вам доведеться вибрати «роботу В», яка не має нічого спільного з вашою основною роботою і може бути виконана в неробочий час.

У Данії поширена робота на себе. Так працюють десятки тисяч данців. Ви можете створити одноосібну компанію онлайн менш ніж за 24 години, і податкові наслідки не будуть такими складними, як у багатьох інших країнах. Ви також зможете списати покупки, пов'язані з бізнесом, наприклад комп'ютери та смартфони, з прибутку вашої компанії

Якщо ви з будь-якої причини залишите корпоративну роботу, «робота В» може раптово стати вашим основним джерелом прибутку.

Розділ 23. Чи можу я зустрічатися зі своїм данським колегою?

Багато данців знайомляться зі своїми майбутніми половинками на роботі. Проте в Данії також існують суворі закони проти сексуальних домагань.

Де провести межу між переслідуванням і проявом ніжних почуттів одне до одного у двох дорослих?

Тримайте руки при собі в офісі

По-перше, очевидне: вам заборонено торкатися своїх колег там, де вони не хочуть, щоб їх торкалися. Гарним загальним правилом є триматися подалі від усього, крім рук і плечей.

Ви не повинні чути натяки, що співробітники, які працюють на когось, можуть покращити свою кар'єру, проводячи з кимось час наодинці поза офісом. Якщо хтось пропонує вам зустрічатися з ним, щоб отримати або зберегти роботу, це незаконно. У такому випадку повідомте працівника відділу кадрів у компанії, представника вашої профспілки або консультанта з питань переселення, якщо ви є біженцем у Данії, та збережіть будь-які текстові та електронні листи, які ви отримали від цієї особи.

Закони романтики в Данії

Важливо пам'ятати, що закони романтики, поширені в багатьох культурах, не застосовуються до Данії.

Вірші, квіти та інші душевні подарунки – рідкість, і їх можна розцінити як агресивність. Данські чоловіки та жінки не грають у «важко дістати». Якщо ви відчуваєте, що хтось робить усе можливе, щоб уникнути вас на спільних обідах або інших світських заходах, це не тому, що вони хочуть заінтригувати вас. Це тому, що їм дискомфортно з вами.

На відміну від деяких культур, «ні» в Данії справді означає «ні». Це не запрошення продовжувати спроби.

Гарний спосіб познайомитися з кимось

Пам'ятаючи про це, знайомство з кимось на роботі може стати початком довгих і щасливих стосунків.

Ви познайомитеся з кимось в невимушеній робочій атмосфері та побачите, як він/вона справляється з різноманітними ситуаціями та викликами.

Майте на увазі, що в Данії жінка часто бере на себе ініціативу.

Часто все починається з алкоголю

Враховуючи прихильність данців до алкоголю, багато службових романів починаються на щорічній різдвяній вечірці. Пані Х і пан У випивають одну-дві пляшки вина, спокусливо танцюють разом на танцполі та їдуть до одного чи іншого додому на таксі, щоб завершити вечір. Наступного ранку вони обговорюють, чи зацікавлені вони в майбутніх романтичних стосунках.

Якщо це суперечить вашому стилю або до Різдва ще надто далеко, є інші способи вирішити це питання.

Як запросити колегу на побачення

Наприклад, якщо вам подобається пан У, можете скористатися спільними обідами, щоб дізнатися, чи неодружений він. Якщо так, дізнайтеся, як він полюбляє проводити вихідні. Якщо він любить професійний гандбол, класичне мистецтво або фільми про монстрів, знайдіть подію, яка відбудеться через два-три тижні, та запитайте, чи хоче він відвідати її з вами.

Ніколи не просить данця відвідати з вами щось в останню хвилину: вони не спонтанні люди і часто планують за тижні наперед.

Навіть якщо пан У скаже «ні», тепер він знає, що ви зацікавлені у зустрічі в неробочий час, який данці називають «приватним часом», або особистим часом. Згодом він може попросити вас зустрітися за межами офісу, якщо він в цьому зацікавлений.

Крім того, ви можете почекати місяць або два, а потім запросити його на інший захід. Якщо він знову скаже «ні», це означає, що він не зацікавлений, і ви повинні залишити його в спокої. Подальші запити на побачення можуть бути розцінені як домагання.

Чи варто розповідати колегам про свій роман?

Більшість пар, які працюють в офісі в Данії і зустрічаються, перші кілька місяців тримають свій роман при собі. Деякі не оголошують про це, доки не станеться важлива подія в їх спільному житті, наприклад, спільне проживання, весілля або вагітність.

Данці дуже поважають приватне життя і не люблять пліток, тому навіть якщо ваші колеги підозрюють, що між вами може щось відбуватися, вони навряд чи згадуватимуть про це. Поки ви не посилаєте один одному повітряні поцілунки в офісі чи не сваритеся про те, хто пересмажив вечерю минулого вечора, вони зроблять усе можливе, щоб не втручатися в ваше особисте життя. Навіть колеги, які випадково помітять вас у місцевих ресторанах або кінотеатрах, зазвичай залишатимуть це при собі.

Єдиний виняток – начальник, який зустрічається зі співробітником в своєму безпосередньому підпорядкуванні. Дівчина/хлопець начальника повинні повідомити про свої любовні стосунки своєму керівнику або відділу кадрів через місяць або близько того, особливо якщо стосунки виглядають так, ніби вони можуть стати довгостроковими.

Якщо це трапляється, а компанія досить велика, хтось з пари зазвичай переходить в інший відділ або команду.

Розділ 24. Данське мистецтво відпочинку

Відпочинок є дуже важливою частиною данського життя. Насправді, деякі люди кажуть, що це одна з найкращих частин життя в Данії. Найвлучнішим прикладом, звичайно ж, є знамениті данські літні канікули. Приблизно у квітні або травні люди починають запитувати: «Ви берете три або чотири?» Вони мають на увазі тривалість відпустки: ви берете три або чотири тижні відпустки для літніх канікул?

Відпустка як право людини

У Сполучених Штатах, звідки я родом, навіть два тижні відпустки – це безглуздо. Вас завжди переслідує відчуття, що якщо ви пішли у надто довгу відпустку, ваша робота може зникнути, коли ви повернетесь.

У Данії довгі літні канікули закладені у робочий календар. Якщо у вас є робота на повний робочий день, ви отримуєте п'ять тижнів щорічної відпустки, і ваш керівник законодавчо зобов'язаний дозволити вам взяти три тижні у проміжку з 1 травня до 30 вересня.

Багато данців вважають відпустку невід'ємним правом людини. Навіть якщо ви безробітний, ви отримуєте оплачуваний час від пошуку роботи, щоб насолодитися відпусткою влітку. Якщо ви захворіли під час відпустки, ви навіть можете попросити більше часу, щоб компенсувати цей час відпочинку. Це держава соціального добробуту, тому сподіваюся, що вам подобається платити податки, щоб підтримувати її.

Відпочинок – тема для коротких розмов

За іронією долі, люди, які платять найбільше податків, не завжди можуть насолоджуватися найдовшою відпусткою. Люди, які працюють на себе, як і я, беруть відносно коротку відпустку. Наприклад, цього літа я взяла лише десять днів, і я знаю інших самозайнятих людей, які взагалі не брали відпустку.

Проте відпочинок все ще є дуже важливою частиною данської культури. Ви завжди можете поговорити з данцем/данкою, якого/яку ви не дуже добре знаєте,

запитавши, куди він/вона їздив/їздила під час своєї останньої відпустки, або куди він/вона має намір поїхати наступного разу.

Відпустка буває не тільки влітку. У жовтні є осінні канікули, пов'язані з осінніми шкільними канікулами, і, звичайно, різдвяні канікули, які зазвичай тривають два тижні. Зимові канікули є також у лютому, як мінімум п'ять вихідних днів є для святкування Великодня, плюс декілька одноденних святкових вихідних у травні.

Це зовсім не означає, що всі подорожують під час відпусток. Ви можете розробити проєкт реконструкції будинку. Багато данців мають пристрасть до ремонту своїх будинків. Ви також можете провести час у літньому будиночку, або відвідати якийсь великий сімейний захід, наприклад, весілля, конфірмацію або 80-річчя.

Відпустки часто позначаються номерами тижнів. Наприклад, перший тиждень починається в січні, а 52-й тиждень завершує грудень. Ваш колега може сказати вам, наприклад, що «він/вона буде брати відпустку на 42-му тижні», щоб змонтувати нову кухню. Зміна налаштувань у календарі вашого телефону або ноутбука, яка допоможе бачити номери тижнів, дуже полегшує дотримання цієї данської системи.

Стратегічне планування відпустки

Якщо ви працюєте в команді з кількома людьми, вам доведеться погодити час відпусток між собою, обравши свій тиждень. Забронюйте якомога раніше, тому що ваші колеги можуть вас випередити. І вибір оптимального часу відпочинку вимагає трохи знань данської культури.

Наприклад, останні два тижні липня є мертвим сезоном для бізнесу в Данії; багато компаній повністю закриваються. Якщо ви можете залишатися на роботі протягом цього періоду, це чудовий час для спокою і тиші в офісі. Поїздки на роботу в цей період стають простіші, тому що вулиці великих міст порожні. Також ви можете завершити великі проєкти, не перериваючись на різні зустрічі, або просто впорядкувати ваш стіл і організувати файли на комп'ютері.

Я часто це робила до того, як моя донька пішла до школи, і мої можливості для відпочинку раптово обмежилися шкільними літніми канікулами. Шкільні літні канікули, зазвичай, тривають близько шести тижнів, з кінця червня до початку серпня. Крім того, ціни на авіаквитки для мандрівок з Данії та місця для проживання в Данії протягом цього періоду дорожчають у два рази.

Якщо у вас немає дітей, або ваші діти занадто малі для школи, ви можете заощадити багато грошей, запланувавши свій «літній» відпочинок у травні або вересні. Ваші колеги з дітьми шкільного віку будуть вам вдячні.

Ризики роботи під час відпустки інших людей

Бувають періоди, коли офіс майже порожній, наприклад, за три дні до Великодня та тиждень між Різдом та Новим роком. Якщо ви не займаєтесь чимось іншим, це, як правило, зручний спосіб отримати повну оплату за спокійні дні в офісі. Іноді трапляється якась несподівана ситуація, яка може звалитися на вашу голову, і ви будете єдиним, хто може впоратися з цим. Якщо це так, вважається поганим тоном телефонувати начальнику і переривати його відпустку. Якщо це не є надзвичайною ситуацією, час відпустки в Данії є священним.

Завершуйте робочий день вчасно

Ви можете насолоджуватися данським способом відпочинку навіть поза вашими канікулами. Наприклад, можна вийти з роботи рівно о 16:00 або о 15:30 щоп'ятниці. Ви можете уникати роботи ввечері або у вихідні дні. Також ви можете, в основному, ігнорувати ділові дзвінки в неробочий час та ігнорувати робочі електронні листи, коли ви не в офісі. За винятком, можливо, неділі ввечері, це неофіційний термін для листів, що були надіслані минулого тижня.

За деякими винятками, данський спосіб провести час – це побути з власною сім'єю. Якщо у вас немає сім'ї, ви можете провести час з вашим туристичним клубом, друзями з вашого класу сальси, або в саду, малюючи акварелі. В іншому випадку ви завжди можете щось полагодити у своєму будинку.

Про автора

Кей Ксандер Мелліш – спікер, письменниця та культурна наставниця, яка проживає у Копенгагені, Данії. Її подкасту «Життя в Данії» вже більше десяти років із понад 2 мільйонами завантажень.

Уродженка Вауватоси, штату Вісконсін, США, Кей вивчала журналістику та історію мистецтва в Нью-Йоркському університеті.

Вона працювала в кількох компаніях США зі списку Fortune 500, включаючи підрозділи Disney і News Corp., перш ніж переїхати до Данії, де займала посади у Carlsberg та Danske Bank.

З 2012 року Кей працювала консультантом у низці малих, середніх і великих данських компаній з питань комунікації та культури, а також на практиці навчала як новоприбулих до Данії, так і данців, переїжджаючих за кордон.

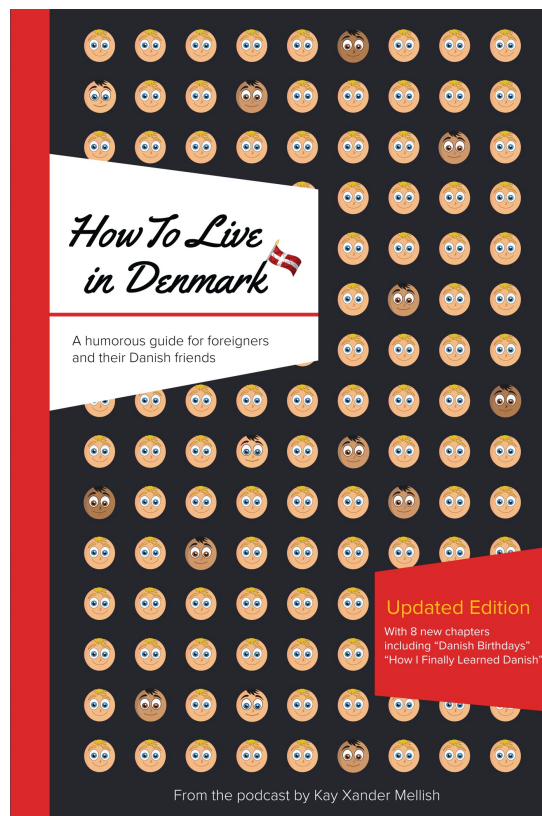
Зараз Кей пропонує компаніям та організаціям презентації та майстер-класи, що стосуються данської культури, зокрема данської робочої культури.

Вона проводить як особисті, так і віртуальні заходи через вебсайт www.kxmgroup.dk.

Інші книги Кей Ксандер Мелліш

[«Життя в Данії»](#)

У цій популярній книзі, яка написана на основі подкасту «Життя в Данії», Кей спирається на власний досвід іноземця в Данії стосовно вивчення данської мови, нових знайомств у Данії та пошуку житла у Копенгагені. Вона також торкається теми побачень у Данії, данської культури вживання алкоголю, виховання дітей у Данії та того, як ви можете вгадати вік данців лише з їх імені. Видання англійською мовою.

Наші волонтери-перекладачі

Дякую нашим добродійним перекладачам-волонтерам, без яких цей проект був би неможливим. Будь ласка, перейдіть за посиланнями на їхні сторінки в LinkedIn; деякі з них зараз шукають роботу в Данії.

- Ірина Калинич ([Iryna Kalynych](#))
- Ірина Папа ([Iryna Papa](#))
- Наталія Лажевська ([Nataliia Lazhevska](#))
- Ольга Словак ([Olha Slovak](#))
- Катерина Шебаліна ([Kateryna Shebalina](#))
- Олеся Бобруйко ([Olesia Bobruiko](#))
- Ольга Кутровська ([Olga Kutrovska](#))
- Єгор Кравченко ([Yehor Kravchenko](#))

Редактор перекладу: [Клара Калко](#)